

ПАГОНЯ

№ 25 (124)

7 - 13 ліпеня 1995 г.

Кошт 600 рублёў

**НА ЗЬМЕНУ
ПРЫХОДЗІЦЬ
МОЛАДЗЬ**

- ст. 2.

**НАВОШТА
МАНАШКАМ
ШАРМ?**

- ст. 3.

**КСЁНЗ ЯНКОЎСКІ
ВЫКЛІКАЎ
ПРАТЭСТ**

- ст. 4.

**ПРАГРАМА ТЭЛЕБА-
ЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ:
Менск – Варшава – Мас-
ква.**

ПЛАЦІЦЬ ТРЭБА ЗА ЎСЁ

Адбылася дваццаць другая сесія Гарадзенскага абласнога Савету дэпутатаў дваццаць першага склікання.

На сесіі прынята рашэнне аб устаўленні мясцовага збору за паркаванне аўта транспарту на кантрольна-прапускных пунктах "Брузгі" і "Бераставіца". Ім прадугледжана, што з уладальнікаў транспартных сродкаў пры выездзе за мяжу праз КПП (незалежна ад мэты паездкі) будуць спаганяцца мясцовыя зборы за паркаванне аўта транспарту. Так грамадзянін Беларусі, уладальнік матацыкла, будзе плаціць палову мінімальнай заробнай платы, уладальнік легкавага аўтамабіля - адну, мікрааўтобуса ці грузавога аўтамабіля - тры, аўтобуса - дзесяць; грамадзянін адной з краін СНД - 10, 20, 25 і 50 долараў ЗША ці ў расейскіх рублях па курсу Нацбанку Беларусі адпаведна; грамадзянін іншай краіны сьвету - аналагічныя сумы, альбо ў германскіх марках. 70 працэнтаў атрыманых сродкаў паступаць у абласны бюджэт,

а зборы ў СКВ - поўнасьцю ў Валютны фонд аблвыканкаму.

Дэпутаты зацьвердзілі стаўкі падаходнага падатку з грамадзян у цывільных сумах для асобных відаў прадпрымальніцкай дзейнасьці, ажыццяўляемай без утварэння юрыдычнай асобы. З 1 ліпеня, напрыклад, за правядзеньне заняткаў у парадку рэпетытарства давядзецца плаціць 0,3, тэхабслугоўваньне транспартных сродкаў - 4, а транспартнае абслугоўваньне грамадзян уласнікамі асабістых аўтамабіляў па перавозцы пасажыраў і грузаў у Горадні і Гарадзенскім раёне - 5 гадавых мінімальнах заробных плат.

Сесія абласнога Савету таксама вырашыла па прапанове УУС аблвыканкаму ўстанавіць адміністрацыйную адказнасьць за знаходжаньне дзяцей і падлеткаў да 16 гадоў у грамадзкіх месцах. Згодна яму забаронена іх знаходжаньне ў грамадзкіх месцах з 22 да 6 гадзін у верасні-траўні і з 23 да 6 гадзін у чэрвені-жніўні. У выпадку парушэння на бацькоў ці асоб, якія іх замяняюць, будзе накладацца штраф у памеры да трох мінімальнах зарплат.

А.ДУК.

ПАМЯЦЬ ПРА ГРУНВАЛЬД ЖЫВЕ

15 ліпеня ў Горадні па ініцыятыве дэмакратычных арганізацый горада адбудзецца сьвяткаваньне 585-ых угодкаў Грунвальдзкай бітвы.

У рамках урачыстасьці пройдуць імша, сьвяточнае шэсьце ад плошчы Тызенгаўза да Новага

замку, адкрыцьцё і асьвячэньне помніка Вітаўту Вялікаму, паседжаньне ў тэатры лялек, а таксама канцэрт мастацкіх калектываў з Летувы і Беларусі.

Ул.інф.

КУПАЛЬЛЕ...

У мінулыя выхадныя на традыцыйным месцы побач з Нёманам сьвяткавалася Купальле. Яго арганізатарамі ізноў выступілі гарадзенскі культурна-асьветніцкі фонд "Бацькаўшчына" і гарадзкая рада Беларускага Народнага Фронту. Весэлілася ў асноўным моладзь: сустрэлі князя, скакалі праз вогнішча, шукалі Папараць-кветку,

сьпявалі песні разам з хорам "Бацькаўшчына". Сьвята ўдалося, толькі, як і ў мінулыя гады, стапталі лецішча старому сябру Фронту - спадару Амялішкі, які ўжо некалькі год запар гасьцінна пакідае яго для гасьцей.

Апроч беларускай моладзі, людзей з навакольных лецішчаў і вёсак, на сьвяце прысутнічалі госьці з Харватыі.

М.М.

СТАРАЯ ПЛЯЦОЎКА - З МАЛАТКА

Фактычна з малатка пайшла частка старой пляцоўкі заводу "Радзьпрыбор", што па вуліцы Маладзёжнай ў Горадні.

На жаль, назва новага ўласьніка трымаецца ў строгім сакрэце. Па неправераных чутках, гэта адзін з камерэцыйных банкаў Горадні. Таксама ёсьць інфармацыя, што

за адзін квадратны метр плошчы новай пляцоўкі заплаціць па 200 долараў ЗША.

Грошы, атрыманыя ад продажу, мяркуецца накіраваць на пагашэньне даўгоў прадпрыемства.

Робочыя на агульным сходзе падтрымалі гэтую фінансавую зьдзелку.

Г.Д.

бараў, мебельнай фабрыцы па вуліцы Герасімовіча, ВА "Хваля".

Па інфармацыі, атрыманай карэспандэнтам "Пагоні" у аддзеле тэлефоннай станцыі па разьліку з прадпрыемствамі і ўстановамі, самымі злоснымі неплацёжнікамі зьяўляюцца ў Горадні камерэцыйныя структуры і малыя прадпрыемствы.

Г.ЗДАНЕВІЧ.

ВЫЙСЬЦЕ АДНО - АДКЛЮЧЭНЬНЕ ТЭЛЕФОНУ

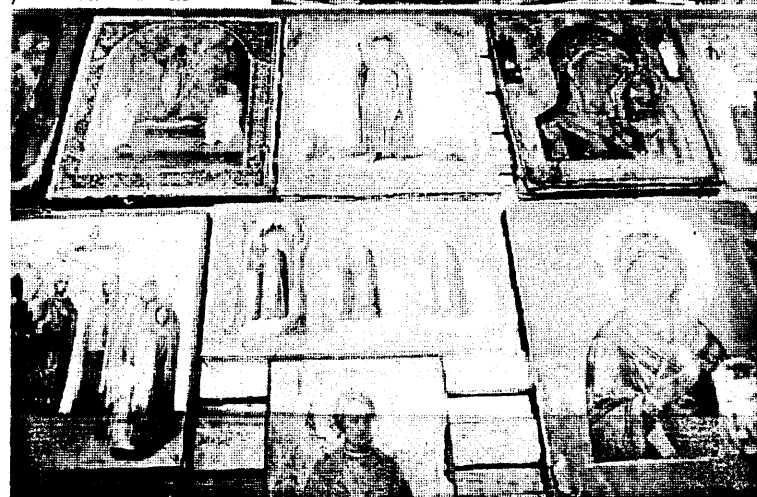
За неразьлікі з тэлефаністамі, разьліковая група гарадзенскай аўтаматчнай тэлефоннай станцыі раз-пораз адключае на гарадзенскіх прадпрыемствах тэлефоны. Нядаўна на некалькі дзён былі адключаны тэлефоны на заводзе "Радзьпрыбор", фабрыцы пальчаточных вы-

РАСЕЙСКІЯ ІКОНЫ ЗАТРЫМАНЫ НА БЕЛАРУСКАЙ МЫТНІ

27 чэрвеня прадстаўнікі сродкаў масавай інфармацыі сустрэліся з работнікамі гарадзенскай мытні.

Журналісты на свае вочы ўбачылі частку буйнейшай, затрыманай за апошні час партыі ікон, якую спрабавалі пераправіць за мяжу пяць грамадзян Расеі. Яны хацелі вывезьці 19 чэрвеня на двух аўтамабілях 183 абразы, па іх словах, набытыя ў Маскве і Валагодзкай вобласьці, але ня ведалі, што КДБ у курсе іх планаў. І падчас дагляду на пункце мытнага афармленьня "Брузгі-2" у іх былі знойдзены абразы, напісаныя і аздобленыя майстрамі 19 стагоддзя.

Згодна заключэньню мастацтвазнаўцаў, канфіскаваныя іконы, ацэнаны кошт якіх складае прыкладна 99 мільёнаў рублёў, уяўляюць сабой вялікую культурную, гістарычную і мастацкую каштоўнасьць. Таму іх вываз за межы без спецыяльнага дазволу Міністэрства культуры і друку краіны забаронены. Як паведаміў дазнавальнік па справах аб кантрабандзе Гарадзенскай мытні Ю.Сянько, зараз канфіскаваныя абразы знаходзяцца

на складзе мытні, пакуль ня вырашыцца іх далейшы лёс.

А.ДУК.

ФАТАГРАФАВАЎ Я.ВАНЮКЕВІЧ.

СТРОГА САКРЭТНА

Ад нядаўняга часу для тых, хто жадае патэлефанаваць у Сьвята-Багародзіцкі кляштар Горадні, мясцовая даведка адмаўляе даць нумар тэлефону кляштару, спасылаючыся на тое, што абанэнтныя нумары тэлефонаў кляштару забраніраваны.

Настаяцельніца кляштару матушка Гаўрыла пракаментавала гэта так: "Кляштар павінен займацца духоўнымі справамі, а ня траціць час на сьвецкія размовы".

Вільгельм МАРЦІН.

АДЗНАЧЫЛІ ТРОХГАДОВЫ ЮБІЛЕЙ

Днямі вернікі праваслаўнай Гарадзенска-Ваўкавыскай эпархіі адзначылі трохгадовы юбілей Гарадзенскага Сьвята-Багародзіцкага жаночага кляштару. З гэтай нагоды ў галоўнай царкве кляштару адбылася ўрачыстая імша з крыжовым шэсьцем.

Ва ўрачыстасьцях з адслужэньнем сьвятой імшы прыняў удзел Патрыяршы Экзарх на Беларусі Мітрапаліт Менскі і Слуцкі Філарэт.

ГАРАДЗЕНЦЫ СЬПЯВАЮЦЬ

У Менску адбыўся трэці фестываль нацыянальнай паэзіі і музыкі.

У конкурсе маладых вакалістаў узялі ўдзел гарадзенскія сьпевакі Сяргей Квашнін і Ларыса Яфімчык. Сяргей у пры-

ватнасьці выканаў на конкурсе песню гарадзенскага кампазітара А. Чапчыца на словы М. Багдановіча "Краю мой родны, як выклікаты Богам".

І Сяргей, і Ларыса сталі дыпламантамі фестывалю.

ЛОДКА - СПОСАБ ПЕРАПРАЎКІ НЕЛЕГАЛАЎ ЗА МЯЖУ

Дзьве групы парушальнікаў колькасьцю 74 і 33 чалавекі на беларуска-летувіскай мяжы затрымалі па сьігналу беларускіх памежнікаў іх летувіскія калегі.

Парушальнікі, дарослыя і дзеці, - пераважна выхадцы з Аўганістану і Іраку.

На летувіскі бок гэтыя людзі перапраўляліся праз Нёман на вёсельных лодках пры дапамозе мясцовых жыхароў.

МЫТНІКІ РАСЕІ ПРАЦУЮЦЬ НА СТРОГА ВЫЗНАЧАНЫХ КПП

Толькі на трох з шасьці памежных кантрольна-прапускных пунктах на Гарадзеншчыне працуюць расейскія мытнікі. Няма пакуль што суседзяў на мытным КП Воранава, Ашмяны, Астравец, што, па словах намесьніка начальніка Гарадзенскай рэгіянальнай мытні спадара І.Х.Маркевіча, адпавядае літару беларуска-расейскага мытнага пагадненьня.

Г.А.

7 - 13 ліпеня 1995 г.

2

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

РЭГІЯНАЛЬНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ФРОНТУ «АДРАДЖЭНЬНЕ»

24 чэрвеня ў Горадні адбылася рэгіянальная канферэнцыя БНФ «Адраджэньне» Гарадзенскай і Берасцейскай абласцей.

На канферэнцыі былі разгледжаны вынікі выбараў і рэферэндуму і задачы Фронту ва ўмовах талітарнага рэжыму.

Канферэнцыя пагадзілася з заключэннем міжнародных камісій пра недэмакратычны характар выбараў і пацвердзіла выснову Сойму БНФ аб незаконнасці рэферэндуму і непрызнанні яго вынікаў.

Апладысmentsамі сустрэлі ўдзельнікі канферэнцыі прапанову аб пачатку «Акцыі

грамадзянскай непавагі да прэзідэнта і новай сімволікі».

На канферэнцыі прысутнічаў і выступаў старшыня Сойму БНФ Зянон Пазыняк.

ПАСТАНОВА

рэгіянальнай канферэнцыі Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» Гарадзенскай і Берасцейскай абласцей

Падводзячы вынікі дыскусіі аб рэферэндуме і выбарах у Вярхоўны і мясцовыя Саветы рэгіянальная канферэнцыя Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» Гарадзенскай і Берасцейскай абласцей адзначае, што асноўнай стратэгічнай мэтай Фронту застаецца нацыянальна-дэмакратычнае адраджэньне Беларусі. Барацьба за ўмацаваньне дзяржавы застаецца адной з галоўных тактычных задач Фронту.

Лічачы неканструктыўнымі спрэчкі па пытаньню: прайграў Фронт на выбарах ці перамог правячы рэжым - канферэнцыя адзначае, што ідэі Фронту не былі падтрыманы большасцю насельніцтва. За прайшоўшы пасля прэзідэнцкіх выбараў час колькасць прыхільнікаў Фронту значна не павялічылася. Гэта зьявілася наступствам таго, што асноўныя ідэі Фронту не былі даведзены ў даступнай форме да пераважнай большасці насельніцтва, якое так і не змагло ўбачыць у іх аб'ектыўную выгаду для сябе.

У гэтых абставінах канферэнцыя зьвяртае ўвагу кіраўніцтва Фронту на неабходнасьць пераходу да прагматычных форм дзейнасьці, накіраваных у першую чаргу на барацьбу за падтрымку большасці грамадзян Беларусі.

Канферэнцыя падтрымлівае ідэю аб'яднаньня ўсіх здаровых сілаў нашага грамадства вакол ідэі захаваньня беларускай дзяржаўнасьці.

Канферэнцыя лічыць неадэкватным правядзеньне ў бліжэйшы час значных структурных і кадравых зьменаў у кіраўніцтве Фронту. Усе сілы і намаганьні павінны быць накіраваны на давадзеньне асноўных эканамічных і сацыяльных мэтай Народнага Фронту да кожнага жыхара Беларусі.

Жыве Беларусь!

КДБ ПАПЯРЭДЖВАЕ З.ПАЗЫНЯКА

Камітэт Дзяржаўнай бясьпекі папярэдзіў Старшыню Беларускага Народнага Фронту спадара Зянона Пазыняка аб «наўнасьці аператыўнай інфармацыі» пра магчымы замах на яго жыцьцё.

З гэтай нагоды сябры Беларускага Народнага Фронту арганізавалі ахову спадара Пазыняка.

(Э.Х.)

ПРАКУРАТУРУ ЗАЦІКАВІЛІ ШАРЖЫ

Пракуратура Беларусі вывучае абставіны, зьвязаныя з публікацыяй у газеце «Імя» некалькіх палітычных шаржаў на кіраўнікоў рэспублікі.

Галоўнаму рэдактару выданьня і аўтару малюнкаў было прапанавана зьявіцца ў пракуратуру для гутаркі. Запрашэньне насіла неабавязковы характар, бо афіцыйна пакуль ніякага разьбіральніцтва наконт гэтага не праводзіцца. Супрацоўнікі рэдакцыі тым ня менш не выклічаюць магчымасьці пачатку крымінальнага перасьледаваньня, як гэта ўжо здарылася з газетай «Свабода», якая надрукавала паэму «Лука Мудзішчаў - прэзідэнт».

СІМ

«НЕПАРОДЗІСТЫ» ПРЭЗІДЭНТ

Днямі наш прэзідэнт Лукашэнка ўразіў гледачоў Расейскага тэлеканалу сваёй «эрудыцыяй» і рэзкасьцю выказваньняў. Напрыклад, ён адразу папярэдзіў, што з'яўляецца «непародзістым» прэзідэнтам, бо выйшаў «з гушчы народу». І, што вельмі знамянальна, Лукашэнка без усякай двухсэнсоўнасьці прызнаўся: «Я - сторонник очень жесткой власти» і дадаў дзеля большай пераканаўчасці: «Я привержен очень жесткой власти».

Далей беларускі прэзідэнт па ўласнай завядзёньцы пачаў ствараць сабе вобраз бескампраміснага змагара з інфляцыяй, для барацьбы з якой, аказваецца, «ня трэба заканчваць акадэміі, тым больш за граніцай». Намёк на Ягора Гайдара цалкам відавочны. Аднак, што датычыць самога Лукашэнкі, дык ён акадэмію ўсё ж скончыў, але сваю мясцовую - Горацкую сельскагаспадарчую. Дзякуючы гэтаму ён у свой час і дамогся пасады дырэктара саўгасу. Так што крыху злукавіў Аляксандр Рыгоравіч перад расейскімі тэлегледачамі. Дарэчы, схемапрамоваў прэзідэнта даўно добра вядомая гледачам беларускім. Ня быў выключэньнем і апошні выступ. Калі ёсьць змагар, г. зн. сам прэзідэнт, павінны быць і ворагі, супраць якіх яму даводзіцца змагацца. Як толькі ён пачаў душыць інфляцыю, адразу «поднялся вой». Трэба думаць, з боку камерцыйных банкаў і структураў, якія, па словах Лукашэнкі, увесь час жульнічаюць.

Аднак, не зважаючы на ўсе цяжкасьці і супраціў, прэзідэнту ўдалося пакуль пера-

магчы, паколькі: «В республике меня побиваются». Адначасова баіцца і сам прэзідэнт. Спашлемся на яго ўласныя словы: «Ты просыпаешься, возле тебя - вооруженный человек. Ты выбегаешь на зарядку в сопровождении вооруженных людей». Нават працуючы ва ўласным кабінёце, «бедны» прэзідэнт увесь час адчувае прысутнасьць недзе паблізу ўзброеных людзей. Манія перасьледу чэпка трымае ў сваіх абдымках Аляксандра Рыгоравіча. Зноў, дзеля пераканаўчасці, спашлемся на яго ўласныя словы, сказаныя ім у гэтай тэлеперадачы: «Если бы Лукашенко не стало сейчас... Умер бы или застрелили, не дай бог...»

Так, сапраўды, ня дай бог. Бо тады вялікі рускі народ не дачакаецца такога станюўчага ў любым сэнсе прэзідэнта, які не зьбіраецца «насіловаць» эканоміку, які «всегда убеждал и воспитывал народ» і які ўрэшце рэшт дагэтуль не «испортился» ад сваёй бязьмежнай улады і нават ня п'е. Намёк на Ельцына ўсё гледачы выдатна зразумелі.

Алег ЛУКАШЭНКА.

НОВЫ ЛІДАР БЕЛАРУСКІХ САЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТАЎ

Першага ліпеня ў Менску завяршыў сваю работу чарговы зьезд Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады.

У гэты дзень вырашаліся галоўным чынам кадравыя пытаньні і галоўнае з іх - выбары старшыні партыі. Да зьезду разглядаліся ў якасьці асноўных прэтэндэнтаў Алег Трусаў і Анатоль Гурыновіч. Але падчас вылучэньня ўзьніклі яшчэ дзьве кандыдатуры: старшыні БЗВ Міколы Статкевіча і былога міністра замежных спраў Пятра Краўчанкі. Пётр Краўчанка сваю кандыдатуру зняў. Першы тур галасаваньня даў нечаканыя вынікі: Мікола Стат-

кевіч - 48 галасоў, Алег Трусаў - 37, Анатоль Гурыновіч - 5. Напэўна, значную ролю ў гэтым адыграла некалькі фактаў: і вынікі выбараў у Саветы ўсіх узроўняў, і ўнутраныя разнагалосьці ў партыі, і тое, што кандыдатуру Статкевіча вылучыла правінцыя (дэлегат ад Пінска). Правінцыя, прынамсі Гарадзенская вобласць, за Статкевіча і галасавала. Перад другім турам Анатоль Гурыновіч заклікаў сваіх прыхільнікаў таксама галасаваць за Статкевіча.

Адказваючы на тэлефоннае пытаньне пра будучыя стасункі з Беларускай згуртаваньнем вайскоўцаў новы лідэр БСДГ сказаў, што сумяшчаць гэтыя дзьве пасады яму будзе цяжка, але вырашаць гэта будзе каардынацыйная Рада БЗВ.

Вацлаў СЯРПІНСКІ.

НА ЗЬМЕНУ ПРЫХОДЗІЦЬ МОЛАДЗЬ

Палітычнае становішча Беларусі нельга назваць нармальным. Спектр партыяў і рухаў падзяляецца ў нас на два буйныя лагэры: беларускі (ад групавак нацыяналістычнай моладзі да лібэраляў (ПНЗ, АДПБ) і сацыялістаў (БСДГ, Партыя працы і г.д.) і расейскі (камуністы, расейскія фашысты з РНЕ, ЛДПР, панславісты СС «Белая Русь», аграрыі, ветэраны, Саюз афіцэраў). Найбольш уплывовая сіла - БНФ, гэта паказваюць усе апытаньні грамадзкасьці, але і ён, займаючы 1-е месца ў рэнтэingu папулярнасьці, набірае каля 20 адсоткаў. Безумоўна, расейскі лагер будзе існаваць толькі ў выпадку аднаўленьня расейскай імперыі ці СССР. Беларускі - наадварот, толькі ў выпадку незалежнасьці краіны. Нехта мусіць зьнікнуць. Хто - гэта будзе залежаць ад разгортваньня падзеяў.

Я ж хачу спыніцца на беларускім табары. У ім ёсьць сацыялісты, лібэралы (ажно 3 партыі ці 4), хадэкі (2 ці 3), кансерватары, нацыяналісты. Апошнія - самыя слабыя і непрыкметныя. Доўгі час у Беларусі існавала парадаксальная сітуацыя, калі правей за БНФ стаяла толькі адна партыя - НДПБ. Гэта працягвалася 3-4 гады і бяздзейнасьць, інэртнасьць нацдэмаў прывяла да непажаданага выніку - людзі ведаюць адно: БНФ - гэта не народнікі, кансерватары, а нацыянал-радыкалы, на-

цыяналісты, экстрэмісты. НДПБ жухлілася ад рэфармаваньня правага руху і зьлілася з БНФ, што прывяло, як яшчэ раз трэба згадаць, да ненармальнага становішча ў палітычным спектры.

Сітуацыя пачала крыху зьмяняцца ў 1994-95гг., калі ўзьніклі правыя - Беларуска-Нацыянальная Партыя, аргкамітэт Беларускай партыі Свабоды, БНА «Правы Рэванш», Арганізацыя - Нацыянальнае дзеяньне.

БНП на чале з А.Астапенкам узьнікла як трансфармацыя часткі сяброў НДП праваслаўнай, а таксама радыкальнай арыентацыі. Сумесна з «Правым Рэваншам» БНП правяла 26-27.11.94г. у Віцебску І зьезд Беларуска-Нацыяналістаў, які стаў адметнай і шумнай падзеяй у палітычным жыцьці Беларусі.

«Правы Рэванш» быў створаны вясной 1994 году як нацыяналістычная арганізацыя, пераважна моладзі ад 20 да 25 гадоў. Лідар «ПР» Славамір Адамовіч заявіў, што галоўная мэта БНА - супраціўленьне расейскаму фашызму РНЕ, ЛДПБ, ССБР у Беларусі.

Беларуская партыя Свабоды з С.Высоцкім на чале заявіла пра сябе таксама вясной-летам 1994 году (шэсьце паходнямі 27.07.94г. сумесна з «Правым Рэваншам», пікеты і асобныя заявы ў друку), як нацыянальная кансерватыўная партыя.

Лозунгі былі ўзяты на ўзбраеньне даволі смелыя: «Беларусь - вышэй за ўсё!» і «Беларусь для беларусаў!». Жорсткае стаўленьне да памылак БНФ, арыентацыя ў вонкавай палітыцы на Нямецчыну - асаблівасьці БПС. У лютым БПС стала выдаваць газету «ЗА VOLU» (NN 1,2 люты-красавік 95г.).

Трэба адзначыць, што правы рух паказаў сваю перспектыўнасьць, напрыклад, на Украіне. Там досыць моцныя арганізацыі УНА-УНСО, Кангрэс украінскіх нацыяналістаў, Украінская кансерватыўная рэспубліканская партыя, Украінская рэспубліканская партыя і г.д. маюць разам больш за 20 дэпутатаў у ВР Украіны і ўзялі на сябе электарат, які, напрыклад, не ўспрымае РУХ.

На Беларусі нацыяналістычны рух мае сваю далёкую гісторыю. Гэта Беларуска-Незалежніцкая Партыя, Беларуска-Нацыянальны Фронт, пасляваенная партызанка Вызвольнай Арміі «Чорны Кот». Тут такія слаўныя для беларусаў імёны як В.Гадлеўскі, М.Вітушка, У.Родзька. Сёньня і на зьмену прыходзіць маладое пакаленьне беларусаў, для якіх галоўным ёсьць лозунг «Беларусь - вышэй за ўсё!». Падмуркам гэтага, мне здаецца, зьяўляецца ўся Заходняя Беларусь.

С.ВАСІЛЕНКА, г.Менск.

7 - 13 ліпеня 1995 г.

3

ГРАМАДЗТВА

«КУСАЧЫЯ»
ДАРЫ ПРЫРОДЫ

На дварэ лета, і гарадзенскія гандляры прапануюць шмат духмяных апельсінаў, сакавітых трускалак, апетытных памідораў. Хочацца ўсё паспрабаваць, але ж цэны...

Ня кожнаму па кішэні можа быць бульба новага ўраджаю, за кілаграм якой просяць 6-8 тысяч рублёў. Дзешавей (3 тысячы) абыйдзецца мінулагадня. Крыху паменшылася цана на памідоры, кілаграм якіх можна набыць за 15 тысяч. Можна пачаставацца і морквай, пучок якой, у залежнасці ад велічыні плоду, каштуе ад адной да трох тысяч рублёў. Вялікім попытам карыстаюцца агуркі і капуста, цана на якія значна ўпала і складае адпаведна, дзеве з паловай і тры тысячы «зайцоў» за кілаграм. Ёсць і цыбуля, кілаграм якой каштуе 9-10

тысяч, затое штука часнаку - ажно тры тысячы.

Што датычыць садавіны, дык яна ўся прывазная. Цана кілаграму апельсінаў вагаецца ад 12 да 14 тысяч рублёў, цытрынаў - ад 14 да 18 тысяч, яблыкаў - ад 25 да 30 тысяч. Адна штука ківі пацягне як мінімум на 3 тысячы.

Значна падзешавелі бананы, цана аднаго кілаграму якіх складае 9-11 тысяч рублёў.

Пахмурнае надвор'е з дажджамі не магло не паўплываць на цану на трускалкі. І калі яшчэ два тыдні таму дзесцілітровое вядро з імі можна было набыць за 70 і нават 50 тысяч, то цяпер менш чым на 110 ці нават на 140 няма чаго і разьлічваць. Яшчэ болей каштуюць чарэшні - вядро - 180 тысяч. З-за

высокай цаны «дробным оптам» прадаюць маліну і чарніцы, за кілаграм якіх просяць па 18 і 25 тысяч рублёў адпаведна.

Аматарам грыбоў лепей самім схадзіць на ціхае паляванне, бо нарыхтоўчыя канторы скупляюць лісічкі па 32.800 рублёў, а прыватныя гандляры прадаюць яшчэ даражэй.

А.ДУК.

БЕЛ-ЧЫРВОНА-БЕЛЫ
Ў ЦАНЕ

На цэнтральным гарадзкім торжышчы Горадні некаторыя гандляры спрабуюць зрабіць бізнэс на продажы бел-чырвона-белых сыягоў. За штандар памерам 100 x 200 см прадаўцы просяць ад 80 да 100 долараў ЗША, штандар памерам 60 x 100 см каштуе ў спекулянтаў 50-60 «зялёных».

Г.КАСЬЯНОВІЧ.

ЗА ІНШАМАРКУ НЕАБХОДНА ПЛАЦІЦЬ
РЭКЕЦІРУ, ПОЛЬСКАМУ ПАЛІЦЫЯНТУ
І ДЗЯРЖАВЕ

Прафесія аўтаперагоншчыка зараз, бадай што, адна з самых папулярных у Горадні сярод моладзі. Пра яе станоўчыя і адмоўныя бакі карэспандэнт «Пагоні» размаўляе з Віталем Букіеўскім, які мае ў гэтай справе больш як трохгадовы досвед.

- Калі хто думае, што гэтая справа лёгкай, прыбытковая, то я вымушаны дадаць, што яна яшчэ і вельмі небяспечная. Небяспечная па некалькіх акалічнасцях. Першае - гэта рэкет, другое - гэта магчымыя аварыі на дарогах эўрапейскіх краін, трэцяе - гэта няўдалы продаж аўтамашыны тут у Горадні.

- Віталь, раскажы пра ўсё крыху падрабязней.

- Што казаць, раней старыя маркі легкавікоў куплялі пераважна ў Нямеччыне. Так бы мовіць на кілаграмы. Кошт іх налічваў 500-700 дыйчмарак. Прыгоніш такі легкавік у Горадню, зробіш яму «касьметычны» рамонт і прадасі за тысячу ці болей долараў ЗША. Прыбытак відавочны. Цяпер жа, калі аўталом вывезены ня толькі з тэрыторыі Нямеччыны, а і ўсёй астатняй Эўропы часы змяніліся. Той шалёны бізнэс мінуў. Каб выгадна прадаць легкавік, які ты купіў у замежжы, за дзеве-тры тысячы долараў, неабходна добра папчыраваць тут на месцы. Я маю на ўвазе дамовіцца з пакупніком пра марку пажаданай аўтамашыны, колер, год выпуску. Гэта што датычыць самой мэты такой працы. Але і далей яна ўсё так гладка. Той, хто пераганяе аўтамашыны, заўжды мае пры сабе ў рэ-

зерве 200-300 зялёных, каб заплаціць імі рэкеціру. Не заплаціць нельга, бо апынешся на чужым аўтабанае з машынай, якая будзе мець вельмі жаклівы выгляд. Выбітыя фары, шкло, праколатыя апоны, пагнутая абліцоўка...

- Ці можна неяк весці перамовы з рэкецірамі?

- Можа і можна, але ўсе стараюцца хутчэй з імі разьлічыцца і пазбавіцца праблемы. На жаль, гэта ня ўсе цяжжасыці. Перагоншчык за мяжой не абаронены ніякім законам. З яго могуць спагнаць штраф у любы момант. Асабліва завіхаюцца тут паліцыянты Польшчы. На любым пастарунку да аўтагоншчыка ў іх ёсць свае «прафесійныя» прычэпкі. То ты хуткасыць перавысіў, то паехаў пад знак, то твой аўтамабіль экалагічна небяспечны. За ўсё выпісваецца штраф. Бывае, што паліцыянты патрабуюць купіць ім піва ці даць 30-40 долараў у якасці «пазычкі». І кожны дае, бо няма куды дзецца. І гэтыя праблемы не спыняюцца нават на мяжы. За тое, што мытнікі растаможыць твой набытак, неабходна заплаціць 300-500 долараў падатку. І тут не ўсё роўна. Падатак залежыць ад магутнасці рухавіка, года выпуску машыны. Потым выдаткі ў ДАІ на рэгістрацыю. Як бачыш, мая прафесія, калі можна так назваць, ня мёд.

- На мяжы пачалі дзейнічаць новыя мытныя правілы - расейскія. Твае меркаваньні на гэтыя зьмены.

- Ня ведаю, што і казаць. Мне здаецца, што камусьці на самым версе захацелася атрымаць дадатковыя сродкі за наш лік. Думаю, што тут наўрад ці будзе поспех. Ад гэтага толькі нацёрпim мы. Палічыце, колькі людзей сёння маюць працу дзякуючы перагону аўтатранспарту. Мне падаецца, што прыкладна некалькі дзсяткаў тысяч. Тут неабходна прыгадаць і тых людзей, што абслугоўваюць на Беларусі аўтагоржышчы, станцыі тэхабслугі, аўтакрамы, што спецыялізуецца на продажы аўтазапчастак. Пакінуць гэтых людзей бяз працы, значыць проста абакрасьці іх. І гэта адбудзецца, калі праз беларуска-польскую мяжу пачнуць наўзамен замежных марак пераганяць толькі рэкспартныя «Жыгулі» ды «Масквічы».

Г.РЭЙМАНТОВІЧ.

БЕЛАВЕЖА ПРЫМАЕ
НАВУКОВУЮ
КАНФЕРЭНЦЫЮ

Сёння і заўтра ў мястэчку Белавежа, што на Беласточчыне, пройдзе беларуска-польская навуковая канферэнцыя, якая прысьвечана беларуска-польскім навуковым, культурным і гістарычным зносінам.

Канферэнцыя арганізавана Беларусім Саюзам Польшчы і Міжнароднай асацыяцыяй беларусістаў. Да ўдзелу ў працы канферэнцыі запрошаны і навукоўцы з Горадні.

Больш падрабязна аб выніках канферэнцыі чытайце ў бліжэйшых нумарах «Пагоні».

Г.С.

«ГРОДНА-КАЛЕГІЮМ» -
ГЭТА ШЛЯХ У ЭЎРОПУ

3 красавіка 1995 году ў Горадні пачаў дзейнічаць Беларускі цэнтр кваліфікаваных спецыялістаў «Гродна-калегіум».

Галоўнай мэтай гэтага грамадзкага ўтварэння зьяўляецца аб'яднаньне намаганьняў кваліфікаваных спецыялістаў розных сьфер дзейнасьці, незалежна ад формаў уласнасьці, якія на сабе адчулі ўвесь цяжар эканамічнага крызісу. Каб разам, сумеснымі намаганьнямі шукаць шляхі выхаду для паляпшэньня свайго матэрыяльнага дабрабыту, павелічэньня духоўнага і інтэлектуальнага ўзроўню.

Сіламі сяброў Цэнтру на ўласныя сродкі арганізаваны курсы па вывучэньню замежных моў, гісторыі Беларусі, а таксама гістарычных і культурных традыцый краін Заходняй Эўропы, дзе будуць праходзіць прафесійную стажыроўку сябры БЦКС «Гродна-калегіум».

Зараз на Гарадзеншчыне ствараюцца філіі Цэнтру ў тых населеных пунктах, дзе колькасьць жыхароў перавышае 500 чалавек. Пры філіях будуць працаваць мясцовыя цэнтры навукова-тэхнічнай інфармацыі, будзе створана сетка гандлёвых кропак, у якіх сябры БЦКС змогуць набыць даволі таньня спажывецкія тавары з краін Заходняй Эўропы. Будуць арганізаваны сустрэчы з прадстаўнікамі дзелавых колаў далёкага замежжа, якія падзяляцца сваім багатым вопытам і на справе дапамогуць у арганізацыі ўласных

ВЕРТЫКАЛІ
СКРЫЖАВАЛІСЯ

Умяшаньне прадстаўнікоў адміністрацыі прэзідэнта спатрэбілася, каб патушыць канфлікт паміж Лідзкімі гарвыканкамам і райвыканкамам, які ўзьнік вакол калгаснага рынку.

Справа ў тым, што гарадзкія ўлады спасылаючыся на «патрабаваньні працоўных» вырашылі перанесьці рэчавы рынак на іншае месца. Сітуацыя сапраўды вымала таго. Калгасны рынак даўно не зьмяшчаў усіх жадаючых. Але рэалізацыя, як заўжды, пайшла па схеме «не пушчаць і выганяць», што з дапамогай міліцыі і было паспяхова здэманстравана. Аднак рабіць гэта гарадзкія ўлады, мякка кажучы, не мелі ніякага права, бо тэрыторыя рынку належыць не гораду, а раёну, які арэндуе тэрыторыю ў горада і спраўна плаціць арэндную плату. Такім чынам гарадзкія ўлады ўлезьлі не ў сваю парафію, пра што ім і патлумачылі людзі Яго Вялікасьці.

Яраслаў ГРЫНКЕВІЧ.

малых прадпрыемстваў па перапрацоўцы сельгаспрадукцыі і па вырабу невялікіх партый прамысловых тавараў і г.д.

Вялікая ўвага будзе ўдзелена культурна-асьветніцкім мерапрыемствам.

Усіх, каго зацікавіла інфармацыя па дзейнасьці Цэнтру, зьвяртацца на тэлефоны: 31-84-49 з 9.00 да 17.00 гадзін; 31-86-41 з 20.00 да 22.00 гадзін. Вельмі спадзяемся на парады і дзелавую падтрымку нашых суайчыннікаў з блізкага і далёкага замежжа, што паслужыць вялікай справе ўваходу нашай Бацькаўшчыны ў цывілізаваную супольнасьць.

Мікола ВОРАН,
сябра "Гродна-калегіум"

НАВОШТА МАНАШКАМ ШАРМ?

Праваслаўныя колы Горадні актыўна рыхтуюцца да сустрэчы з патрыярхам «всёя Руси» Алексіем. Унядаўнім інтэрв'ю «Літаратурнай газете» яго Сьвяцейшаства выказаў асабліваю заклапочанасьць станам спраў у Заходняй Беларусі. Па меркаваньню ідэолагаў Расейскай праваслаўнай царквы, візіт Алексія павінен паспрыяць вяртаньню ва ўлоўны «исконно русских земель».

Рэдкая ажыўленасьць назіралася апошнімі тыднямі ў жаночым манастыры Раства Багародзіцы, што месціцца ў былым уніяцкім кляштары. Увішняя бабулькі з рэдкай самаахвярнасьцю шчыравалі ля муроў - узьбіраліся на недасягальную вышыню і бялілі сьцены. Побач цягалі мэблю навуковыя супрацоўнікі музея гісторыі рэлігіі - ігуменьні манастыра вельмі карціць выпхнуць хутчэй «иноверцев». Нагадаем, што «халодная вайна» паміж праваслаўнай Эпархіяй і музеем доўжыцца ўжо каля трох год. Пры маўклівым патураньні і спрыяньні ўладаў музей быў фактычна выцеснены з Базыльянскага комплексу. У выніку горад страціў ня толькі адмысловую культурную ўстанова, але і патэнцыйныя экуменічны цэнтр, так патрэбны пры нашай поліканфесійнасьці.

Між тым, новая гаспадыня кляштару - матушка Гаўрыла - пачуваецца даволі разняволена. Вынікі «гаўрыліяды па-гарадзенску» даволі значныя: археалагічныя калодзежы-шурфы, што дэманстравалі падмурак Прачысьценскай царквы XII ст, засыпаны; ля сьцен сабора зараз буе агародніна; на дах, як дуля, села бляшаная «цыбуля»; «цела» царквы пасечана і працята шматлікімі жалезнымі крукамі - храм падпэразалі пасам з металёвых трубаў (відаць, кожная келья зараз будзе забяспечана газам). Можна прадбачыць далейшыя крокі «перестройки». Кветнік канчаткова саступіць месца бульбяной плантацыі, шмат што перафарбуюць і абвязкова што-небудзь прыбудуюць ва ўлюбёным стылі «вампір». Зьява гэтая за-

канамерная. Нейка надарылася наведаць Заслаўе. Мясцовы бацюшка (былы камсамольскі сакратар) загадаў перафарбаваць вокны і падмурак колішняга кальвінскага збору. У выніку самавітую бела-чырвоную гаму «аздобіў» атрутна-сіні колер (мо проста бязгустоўнасьць, а, мажліва, і сьвядомая стылізацыя пад расейскі сыяг). Складаецца ўражаньне, што РПЦ на Беларусі - гэта наступ гвалту плюс газіфікацыя ўсіх храмаў. І прыпыніць гэты варварскі «беспредел» ня ў стане любая ўлада - каму хочацца атрымаць таўро бязбожніка?

Мяжы ж палёту царкоўнай фантазіі няма. Нядаўна ў мурах гарадзенскага манастыра створана малое прадпрыемства «Шарм». Мяркуючы па назве, ігуменьні - даволі маладой жанчыне - спатрэбілася дадатковая вабнасьць. Вядома, што манастыр знаходзіцца на асаблівым фаворы ў мітрапаліта Філарэта. Сюды ён любіць прыводзіць саноўных гасьцей (узгадаем хаця б самага славутага - Францавіча). А цяпер прыедзе патрыярх. Трэба думаць, што паміж развагамі падчас казаньняў пра «общую купель», шаноўныя герархі будуць «предаваться» і традыцыйным «трапезам». Жаночы манастыр - найбольш прыдатнае для гэтага месца.

Нашае грамадзтва, здаецца, незваротна мінула часы разьвітога атэізму і павярнулася на шлях адраджэньня Веры. Але як часта пад лозунгамі вяртаньня сьвятыняў канфесіям, за харугвамі набожнасьці хаваюцца звычайныя людзкія хітрасьці ды крывадушнасьці.

Хельмут КАМЕНСКИ.

7 - 13 ліпеня 1995 г.

4

СУМЕЖЖА

«КРАЙ СМОЛЕНСКИЙ» ПРА БЕЛАРУСЬ І БЕЛАРУСАЎ

Летась у літаратурна-мастацкім часопісе «Край Смоленский» была прадоўжана публікацыя гістарычных матэрыялаў, артыкулаў, допісаў, прысьвечаных Беларусі і беларусам. Асобна ў гэтым цыкле праходзяць даследаванні аб лёсе беларусаў, рэпрэсаваных у 30-я гады ворагамі НКУС.

Сёння на старонках газеты «Пагоня» падаецца інфармацыя, надрукаваная ў часопісе аб вядомых сынах Беларусі, закатаваных у сцяпеннях НКУС, а таксама зацёмкі пра падзеі першай паловы 20-га стагоддзя.

10 лютага 1938 году а 15-ай гадзіне ў Вяземскай турме ў складзе саракасабовай групы расстраляны вядомы беларускі пісьменьнік Максім Іванавіч Гарэцкі. Аб абставінах асуджэння тройкай НКУС Смаленскай вобласці, разнастайных дробязях расстрэлу спадара Гарэцкага з пошукам дакументальных сведчанняў аб гэтым злачынстве, звестках аб катах, маючых дачыненне да забойства класіка беларускай літаратуры і механізме палітычных рэпрэсій у Н 1-2 «Края Смоленского» распаўядае артыкул «Расстраляныя ў Вязьме».

Ня менш цікавым у Н 11-12 будзе для чытача допіс аспіранта Варшаўскага ўніверсітэта Ю.Чудзіна прысьвечаны юбілею беларускага пісьменьніка Юркі Віцбіча (Георгія Шчарбакова). Цікавая для ўвагі чытачоў і другая зацёмка спадара Чудзіна пад назовам «20-я гады: Беларускі студэнцкі рух у Смаленску». Зацёмка друкуецца ў Н 3,4,5.

У Н 1,5,7,12 часопіса надрукавана гістарычная даследчая кніга спадара Б.Махоціна «Права быць незбытым». Кніга прысьвечана магілёўчаніну Даніле Іванавічу Пагуляеву (1895-1974г.г.) - доктару геалага-мінералагічных навук, прафесару. Найбольш цікавыя месцы кнігі на думку аўтара радкоў - гэта аўтабіяграфічныя ўспаміны самога Пагу-

ляева, у якіх прафесар расказвае аб гадах жыцця і вучобы ў Рагачоўскай мужчынскай настаўніцкай семінарыі, аб падзеях на Магілёўшчыне (Чаўскі і Гарэцкі ўезды) у перыяд 1918-1919г.г..

У Н 9-10 «Края Смоленского» аглядальнік І.Кіпраў зрабіў агляд матэрыялаў з архіву партыі сацыялістаў-рэвалюцыянераў, які захоўваецца ў Міжнародным інстытуце сацыяльнай гісторыі ў Амстэрдаме. Аўтар падчас паездкі азнаёміўся з першавытокамі дзейнасці партыі на Магілёўшчыне, а таксама даведаўся аб дзейнасці яе падраздзяленняў у Гарэцкім, Сеньненскім, Баранавіцкім, Гомельскім, Ковенскім, Менскім, Пінскім, Віленскім, Віцебскім, Дзвінскім, Бела-стоцкім і Ваўкавыскім раёнах Беларусі ў перыяд 1903-1912 г.г. У гэтым жа нумары надрукавана даследчая праца Н.Горскай «Смаленскае земства ў справе выканання дапамогі бежанцам». Н.Горская ў сваіх даследах аналізуе дзейнасць губернскага земства падчас Першай сусветнай вайны на арганізацыі перасялення ў глыб Расейскай імперыі насельніцтва Польшчы, Беларусі, Летувы.

Мікола ІЛЬКЕВІЧ,
г. Смаленск.

«DNI KRESOWE»

«DNI KRESOWE», прысьвечаныя культурным асаблівасцям палякаў, што атабарыліся на гістарычнай радзіме, пакінушы Віленшчыну, Гарадзеншчыну, Ковеншчыну, прайшлі ў польскім мястэчку Шчытна.

Горадню на гэтым сувязе прадстаўлялі намеснікі старшын гарадзенскага гарвыканкаму Аляксандр Мілінкевіч і старшыня гарадзенскай філіі фонду імя Л.Сапегі Тацыяна Маліноўская.

У праграме сьвята, якое доўжылася два дні, былі сустрэчы з прадстаўнікамі Саюзу Гмін Мазурскіх «Jugand», Рэгіянальнага ўпраўлення ў Шчытне, Фундацыі

развіцця дэмакратыі з Ольштына, а таксама калегіям настаўнікаў у Шчытне. На сустрэчах абмяркоўваліся праблемы адаптацыі на Радзіме віленскіх і гарадзенскіх палякаў. Фундатар сьвята - Саюз Гмін Мазурскіх «Jugand» - наладзіў кірмаш страў і сувеніраў. Закончыліся «DNI KRESOWE» у Шчытне агульнай імпой у мясцовым касцёле і сольным канцэртам сьпявачкі з Вільні Марыі Крупоніс, якая збірае і выконвае песні Віленшчыны і Гарадзеншчыны на беларускай, летувіскай, польскай, а таксама на мове ідзіш.

У сувязе ў Шчытне ўзяў удзел генеральны консул Рэспублікі Польшча ў Горадні Мар'юш Машкевіч.

КРЭСАВЯК.

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Немецкі кансорцыум «Круп Клоас-Нова» прапанаваў Летуве рэалізацыю праекту будаўніцтва чыгуначнай лініі эўрапейскага стандарту ад Шаштокаў на мяжы да Коўні. Хоць кошт праекту ў складае 500 млн. долараў, кансорцыум, у склад якога ўваходзяць вядомыя эўрапейскія фірмы, будзе несці ўсю маёмасную адказнасць і запэўніць эксплуатацыю аб'екта.

***

Соймавы камітэт дзяржавы і права пастанаўіў унесці папраўку ў закон аб палітычных партыях і палітычных арганізацыях. Справа ў тым, што палітычныя партыі, якія маюць у Сойме сваіх прадстаўнікоў, могуць быць фінансаваныя з дзяржаўнага бюджэту прапарцыянальна да мандатаў у парламенце. У апошнія гады палітычныя партыі Летувы не атрымлівалі дапамогі з дзяржаўнага бюджэту. Апошні раз аднапартыйная дапамога выдзяліў урад Г.Вайгара ў 1992 годзе.

***

У першай палове чэрвеня ў Клайпедзе гасцяваў параход хрысціянскай місіі «Логас II», на якім жылі, праводзячы асветніцка-культурную місію, 200 місіянераў з 40 краін свету. Тым разам параход прывёз пасылкі са скандынаўскіх краін для дзяржаў Балтыі. У час пабыту ў Клайпедзе на параходзе была арганізавана выстава навуковых, тэхнічных і дзіцячых кніг, якая налічвае 4 тыс. тамоў, адбыліся

канферэнцыі для моладзі, дзяцей і жанчын, прадстаўнікоў касцёлаў.

***

У ліпені павінны спаткацца эксперты памежнай паліцыі Летувы і Польшчы, якія абмяркоўваюць, як здзейсніць падпісаны 7 чэрвеня ў Вільні пратакол «Аб ахове граніцы Летувы і Польшчы». Паводле слоў кіраўніка штабу Дэпартаменту памежнай паліцыі Ю.Лазарэнікі, палякі падтрымалі ідэю адкрыць трэці прапускны пункт на летувіска-польскай мяжы. Ён будзе прызначаны для грамадзян Летувы і Польшчы, якія перасякаюць мяжу на легкавых машынах.

***

Прэзідэнт Летувы Альгірдас Бразаўскас ва ўрачыстай атмасферы ўручыў папарты грамадзян Летувы зоркам расейскага балету Екацярыне Максімавай і ўладзіміру Васільеву. Летувіскае грамадзянства прызнае ім у лютым гэтага году за заслугі для летувіскай культуры і актыўнае супрацоўніцтва з летувіскім Тэатрам Оперы і Балету.

***

За дзейнасць, нязгодную з рэгламантам аховы краю, зняты з пасады камандзір 623 роты брыгады добраахвотнай службы аховы краю Міндаўгас Мурза. Ён стаяў на чале Саюзу Народнай Незалежнасці Летувы, які падазраецца ў прафашысцкай дзейнасці. Праводзіцца расследаванне.

Уладзіслаў СТРУМІЛА.

УКРАЇНА

КІЕЎ

Народны Рух Украіны выступае за тэрміновае фармаванне новага складу ўраду і за ліквідацыю лішніх і дублюючых структур выканаўчай улады. Ён лічыць, што «неабходна змяніць усю сістэму выканаўчай улады» і паступова перайсці ад «галіновага ўпраўлення народнай гаспадаркай да функцыянальнага».

На думку членаў Руху, трэба таксама поўнасьцю змяніць кіраўніцтва фінансавай палітыкай дзяржавы і поўнасьцю памяняць кіраўніцтва гуманітарнай сфэры, Службы бяспекі і Міністэрства абароны. Акрамя таго, Рух лічыць, што «паколькі дзёве траціны дэпутатаў Вярхоўнай Рады Украіны і прэзідэнт - беспартыйныя - стварэнне кааліцыйнага ўраду немагчыма». Пра гэта гаворыцца ў заяве Руху, зробленай у сувязі з фарміраваннем новага ўрада Украіны.

ХАРКАЎ

«Шанаваць імя чачэнскага баявіка Шаміля Басаева» прапануе расейскаму кіраўніцтву Украінская нацыянальная асамблея.

У распаўсюджанай заяве сябры УНА сьцьвярджаюць, што «горад Будзёнаўск неабходна перайменаваць у горад Басаеўск».

***

Да розных тэрмінаў пакарання прыгаварыў пяць хрысціян-баптыстаў з мястэчка Паўднёвы Харкаўскай вобласці абласны суд.

Баптысты абвінавачваюцца ў тым, што на глебе рэлігійнага фанатызму замучылі дзяўчыну са сваёй хрысціянскай абшчыны. У ліку тых, хто катаваў яе, былі і сябры. Кіраваў усім 17-гадовы ўдзельнік мясцовай баптысцкай абшчыны Д.Сенькін, які аб'явіў сябе і царом.

СУПРАЦЬ

«ПЕРАСЬЛЕДАВАННЯ РУСКІХ»

Пікет пратэсту супраць «пераследавання рускіх у Летуве» прайшоў трэцяга ліпеня бліз будынку амбасады Рэспублікі Летува ў Расейскай Федэрацыі.

Арганізатары мерапрыемства - «Саюз ахвяр палітычнага тэрору», Расейская камуністычная рабочая партыя, рух «Трудовая Россия», ліберальна-патрыятычная партыя «Адраджэнне» і іншыя арганізацыі пракамуністычнай накіраванасці. Удзельнікі акцыі патрабавалі ад ураду і прэзідэнта Летувы «неадкладнага вызвалення палітычных вязняў» Міколаса Буракавічуса, Ёзаса Ермалавічуса, Івана Кучарава, Гінуціса Таўрынскаса, абвінавачаных у дзяржаўнай здрадзе, а таксама Аляксандра Смоткіна, якога абвінавачваюць у нападзе на мытню

на расейска-летувіскай мяжы. На думку прысутных, «гэтыя людзі адстойвалі сапецкую ўладу ў Летуве, дзейнічалі па закону і выконвалі загад». Дэпутат Дзярждумы Леанід Пятроўскі і сусаршыня Саюзу ахвяр палітычнага тэрору Віктар Маўчан перадалі прадстаўнікам пасольства Летувы заяву Саюзу. У заяве пералічаны патрабаванні пікетчыкаў.

У мерапрыемстве ўдзельнічала каля 20 чалавек.

Прэс-аташэ амбасады Летувы ў Расейскай Федэрацыі Гінтарас Ятконіс ня здолеў пракаментыраваць абгрунтаванасць патрабаванняў пікетчыкаў, апаслаўшыся на адсутнасць інфармацыі аб складзе злачынстваў гэтых «палітычных вязняў».

ЖАЎНЕРЫ Б'ЮЦЬ МОЦНА

Антываенны і антыўрадавы пікет правялі побач будынку штабу Уральскай ваеннай акругі прадстаўнікі мясцовых арганізацый «Дэмакратычны саюз» і «Адраджэнне». Акцыя прайшла пад лозунгамі «За нашу і вашу свабоду!», «Фашыстоўскіх злачынцаў Б.Ельцына і П.Грачова з крэслаў кіраўнікоў на турэмныя нары!», «Свабоду Чачне!», «Вайна ў Чачні - ганьба Расейскай Федэрацыі!».

Жаўнеры саштабу спрабавалі разганяць пікет, выкарыстоўваючы фізічную сілу. У выніку імі нанесены фізічны і матэрыяльны ўрон двум удзельнікам пікету.

Пры гэтым, як сведчыць медыцынскае заключэнне мясцовага траўмапункту, адзін з іх атрымаў «глыбокі сіняк на верхнім павеку і патрасенне мозгу». Падчас су-

тыкнення з жаўнерамі, з будынку штабу выйшаў афіцэр і паклікаў падначаленых. Адрозна пасьля гэтага на месца прыбыў наряд міліцыянтаў. Ніякіх дзеянняў у адносінах пікетчыкаў ён не здзейсніў.

(Э.-Х.)

КСЁНДЗ ЯНКОЎСКІ ВЫКЛІКАЎ ПРАТЭСТ

Пасол Ізраіля ў Польшчы Зохар Гершон перадаў афіцыйны пратэст сваёй краіны супраць адсутнасці рэакцыі польскіх уладаў на выказванні ксяндза Янкоўскага.

Ксёндз Янкоўскі ў казанні 11 чэрвеня ў прысутнасці прэзідэнта Польшчы сказаў, што нельга надалей талерантна ставіцца да людзей пры ўладзе, якія не акрэслілі, адкуль яны - з Масквы ці з Ізраіля. Ён таксама дадаў, што Зорка Давіда з'яўляецца сімвалам свастыкі, сярпа і молата.

З гэтай нагоды прэс-служба Пасольства Рэспублікі Польшча ў Рэспубліцы Беларусь даслала ў рэдакцыю «Пагоні» тэкст заявы Прэзідэнта Рэспублікі Польшча Леха Валенсы, зробленай ў сувязі з выказваньнем ксяндза Генрыха Янкоўскага, пробашча парафіі сьв.Брыгіды ў Гданьску з вельвай просьбай апублікаваць дадзены тэкст на старонках нашай газеты.

Афіцыйны тэкст заявы прэзідэнта Леха Валенсы, зробленай 20 чэрвеня 1995 года.

«Пропаведзь пробашча Гданьскай парафіі сьвятой Брыгіды ўсхвалявала грамадскую думку адносна праблемы польска-яўрэйскіх дачыненняў. Неабходна адназначнае выказванне пазіцыі Польшчы па гэтым пытаньні».

У адроджанай Рэспубліцы Польшча польска-яўрэйскія адносіны былі заснаваны на праўдзе і ўзаемапавазе. Як прэзідэнт Рэспублікі Польшча, я зрабіў усё, што было ў маіх сілах, каб памяць аб знішчэнні яўрэйскага народа засталася ва ўсведамленні польскай грамадскасці і каб на доўгі час знаходжанне людзей Ізраіля на польскай зямлі стала глебай для

добрых стасункаў паміж палякамі і яўрэямі, а таксама паміж Польшчай і Ізраілем, як зараз, так і ў будучыні. Я перакананы, што разнастайныя правы антысемітызму, як ва ўсім свеце, так і ў Польшчы, павінны сустрэць пагарду і асуджэнне. Жывой застаецца памяць аб жаклівым злачынстве, ахвярамі якога падчас Другой сусветнай вайны сталі мільёны сыноў і дачок яўрэйскага народу.

Я, як паляк і хрысціянін, лічу Зорку Давіда вялікім сімвалам веры і яўрэйскай еднасці, да якога павінны ставіцца з павагай».

7 - 13 ліпеня 1995 г.

5

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

СЯРГЕЙ ЁРШ

ПАСЬЛЯВАЕННЫ СУПРАЦІЎ БАЛЬШАВІЦКІМ АКУПАНТАМ НА БЕЛАРУСІ

(Працяг. Пачатак у N23,24)

4. «МЫ ВЫЙДЕМ ХУТКА ІЗ ЛЯСОЎ...»

Напружаная міжнародная сітуацыя давала надзею партызанам на хуткую перамогу іх справы. «Мы выйдзем хутка із лясоў...», - сьпявалі беларускія лесавікі ў сваім партызанскім маршы. Іхныя надзеі падтрымоўвала і падпольная прэса, прагназваўшая хуткі пачатак вайны Захаду з СССР.

ТРОХІ ПРА АРГАНІЗАЦЫЮ «ЧОРНАГА КАТА»

Як ужо адзначалася, «Чорны Кот» меў добра заканспіраванае падполье ў гарадах і вёсках. Падпольныя працавалі ў міліцыі, дзяржбасьпечы, войску, савецкіх установах, друкарнях. Менскае падполье ў студзені 1946 году падпаліла будынак клубу НКДБ. Віцебскае падполье замінавала вайсковую палітычную школу. Нацыянальнае падполье наладзіла выпуск фальшывых дакументаў, якія шырока выкарыстоўваліся лесавікамі.

Партызанскія аддзелы «Чорнага Ката» былі інтэрнацыянальнымі. Акрамя чыста беларускіх атрадаў, былі і летувіскія, латышскія, украінскія, а таксама нямецкія батальёны «Цэпэлін» «Эдэльвейс», «Вэрвольф». У «Чорным Каце» ваявалі немцы-уцекачы з лагераў для ваеннапалонных, а таксама жыхары Усходняй Прусіі, якія засталіся без Бацькаўшчыны. Агульнае колькасць жаўнераў і афіцэраў «Чорнага Ката» некаторымі яго ўдзельнікамі ацэньвалася ў 45-50 тысяч чалавек.

Кожны партызанскі аддзел меў свой назву, які звычайна быў псеўдама камандзіра. Калі гіню камандзір, дык ягоны наступнік пераймаў ягоную мянушку. Былі і выключэнні. Партызаны былі людзьмі з гумарам. Так, адзін атрад, які дзейнічаў на Віленшчыне, называўся «Мацюкоўская плячоўка».

На чале «Чорнага Ката» стаяў Галоўны штаб, якім камандаваў ген. Вітушка і два ягоныя намеснікі, Ахрэм і Міхась Шукайловіч (рэдактар газеты «Душы бальшавіцкую гадзіну!»). Генерал Вітушка падтрымоўваў шчыльныя кантакты з кіраўніцтвам УПА, польскіх Нацыянальных Сілаў Збройных, з падпольлем Летуві, Латвіі і Эстоніі. Праходзілі сумесныя партызанскія канферэнцыі і збройныя акцыі.

«ЧОРНЫ КОТ» ІДЗЕ Ў НАСТУП

У 1948 годзе ген. Вітушка прымае расшэньне рэзка актывізаваць дзейнасць беларускіх партызанаў. У гэты час уплыў «Чорнага Ката» ўжо распаўсюдзіўся на Палесьсе, белавежскую і Аўгустоўскую пупчы, Вяліжскія і Барысаўскія лясы, Усходнюю Прусію.

У сакавіку 1948г. злучэння аддзелы «Чорнага Ката» заатакавалі Наваградка. Успамінае афіцэр Д. (падаю ягоныя ўспаміны цалкам паводле газеты «Беларускае Слова» (Нямеччына), 15 верасня 1949 г.):

«РАСПЛАТА

Наш атрад у ліку 500 чалавек размясціўся ў лесе каля в. Літоўка. На поўдні, кіламетраў на 3, набліскава агнямі Наваградак. Была цёмная сакавіковая поч 1948 года. Чамусьці ня спалася. Абняўшы халоднае цела аўтамата, ляжаў я і думаю... Прыпомнілася, як у лютым месяцы 1945 году пайшоў нас 144 былых жаўнераў БКА на чале з камандзірам Родзькам у напрамку Прагі, каб праз фронт дабрацца да Беларусі... Пасьля на парашуце спусціўся Вітушка. І з таго часу вось так кожную ноч...

Дзесь каля 4-ай гадзіны голасна загукнуў пугач, і за якіх пару хвілін атрад га-

товы быў да бою. У суправадзе камандзіраў перад атрадам зьявіўся Вітушка - камандзір атраду. Малады, ураўнаважаны, упэўнены, ён спакойным звонкім голасам звярнуўся да партызанаў:

«Браты партызаны. Я ня люблю шмат гаварыць, ды гэта і не патрэбна. Занад будучы гаварыць нашы кулямёты і аўтаматы. Яны за тры гады навучыліся. У нашых руках яны заікацца ня будуць, бо мы ведаем, для чаго іх узялі, і ня выпускаем, пакуль не пераможам ці памром. Маці Беларусь абліваецца сьлязьмі і крывёю пад бальшавікім жалезным ботам. Крывёю закроў, сьмерцю за сьмерць мы будзем плаціць нашым сьмяротным ворагам.

Сёньня мы павінны ўзяць Наваградка і пакараць катаў нашага народу. У першую чаргу мы павінны захапіць МДБ, кашары, дзе знаходзяцца польскія і сібірскія карныя атрады, тэлефонную і тэлеграфную станцыі, райкам, райвыканкам, міліцыю і выпускаць з астрагоў усіх вязьняў. Адказных работнікаў расстраляць на месцы, так, як робяць яны з намі. Забітых і параненых партызанаў забраць з сабою. Атаку пачынаць па сігналу чырвонай ракеты, збор на Замкавай гары па сігналу зьлёнай ракеты. Будзьце бязьлітаснымі і бясстрашнымі. З Божай дапамогай мы пераможам».

- Пераможам. - у паўголоса паўтарылі партызаны.

Вітушка звярнуўся да камандзіраў, напому і ім тактычныя задачы. Камандзіры паўтарылі загад і са сваімі падразьдзеламі зніклі ў цемнаце. Адзін падразьдзел пайшоў па Татарскай, другі - па Карэліцкай. Мы з камандзірам атраду Вітушкам пайшлі ў напрамку Замкавай гары і за хвіліну 25 былі там. Пакінуўшы на замкавай гары украінскі аддзел, мы рушылі на Слонімскай на пляч. Па дарозе да нас далучылася каля 20 жыхароў Наваградку. Перад самым плячам спаткалі галоўны дазор, ад якога даведзіліся, што тэлеграфная і тэлеграфная станцыі, памяшканьне міліцыі і райвыканкаму заняты бяз стрэлу.

Хутка пасьля гэтага да Вітушкі падбег партызан П-ч і перадаў паведамленьне камандзіра Р., што ён дасягнуў будынку МГБ, устанавіў два кулямёты супраць дзьвярэй і чакае на сігнал. Аналагічнае паведамленьне было атрымана ад камандзіра К., які мусіў атакаваць кашары. Вітушка паглядзеў на гадзіннік: была роўна 5-я гадзіна. Ён перахрысьціўся і пусціў у неба ракету. Там яна расьцьвіла, як букет чырвоных ружаў, і на зямлю, як чырвоныя кроплі крыві, насыпаліся іскры...

Наваградак загукнуў, як вулей. Пачуліся стрэлы стрэльбаў і аўтаматаў, застэгнаў кулямёт. Вітушка выцягнуў з за пояса гранату, крхнуўшы: «За мной, хлопцы», - кінуўся ў бок кашараў. Падпущыўшы нас амаль да самых кашараў, «карацелі» секанулі на нас з стрэльбаў і кулямётаў. З другога паверху палатцы гранаты. Мы пападалі на зямлю, напрыціскаліся да сьценаў. Вітушка швырнуў гранату на балкон, адкуль біў на нас кулямёт. Апошні замоўк, і тады мы пачалі кідаць у вокны гранаты, ламаць прыкладамі забарыкадаваньня дзьвяры. З другога боку кашараў тое ж самае рабілі партызаны камандзіра Х. Нягледзячы на зацяты супраціў, мы ўварваліся ў кашары. Пачаўся кулачны бой. Вітушка і К. былі ў першых шэрагах і з крыкам «Бі, іх, сталінаўскіх апырнікаў!» паказвалі прыклад умення і адвагі. У кожным пакоі, занятым намі, ваяліся дзесяткі трупам. Кашары былі ў нашых руках. Толькі ў вялікай залі клубу ўсё яшчэ не здаваліся сібіракі. Адначасова туды было кінута некалькі гранатаў. Пасьля выбуху мы праніклі ў залу. Дым душыў у горле, рэзаў вочы. На падлозе ў прадсьмяротных канвульсіях курчыліся пар-

ненныя. З боку сцэны рэзанаў аўтамат. Камандзір К. захістаўся і ўпаў на падлогу. Яго падхапілі партызаны і па загаду Вітушкі аднеслі на Замкавую гару.

Даўшы некалькі стрэлаў з ручнога кулямёта па сцэне, мы ўзышлі туды. Выцягнуўшы рукі, нібы просячы ў нас ратунку, уверхтварам ляжаў жоўты чалавек з раскосымі вачыма.

«Апошні з Удэге» - сказаў хтосьці. Па твару Вітушкі прамільгнуў прамень задавальненьня. «Першая частка трагедыі закончаная», - сказаў ён і на хвіліну задумаўся. «А зараз, - загукнуў ягоны голас загадам, - усе на штурм МДБ».

Пакуль мы змагаліся ў кашарах, камандзір Р. браў прыступам будынак МДБ. Пасьля упартага бою МДБ было ўзята. Шмат катаў беларускага народу за ўсё свае праступствы заплацілі жыцьцём. Некалькі чалавек уцяклі. Начальнік МГБ быў узяты жывым.

Калі мы набліжаліся да будынку МДБ, насустрач нам ішлі якіясь сьцены. На пытаньне, хто яны такія, спалохана адказвалі «свае» і, азіраючыся, уцякалі ад нас. Пасьля мы даведзіліся, што гэта былі «ворагі народу», якіх вызвалілі са скляпеньняў МДБ партызаны. Было іх чалавек 270. Больш за сотню прымкнулі данас. Ім была выдадзена зброя ў гэтую ж ноч яны расплаціліся з катамі за свае пакуты.

Другая частка трагедыі, як казаў камандзір Вітушка, была закончаная. Заставалася толькі пакараць крывасмокаў, якія былі ў нашых руках: начальніка МДБ, сакратара райкаму партыі і некалькі актывістых камуністаў. Але Вітушка не даваў дазволу, чакаючы на весткі ад камандзіра М., які пайшоў вызваляць арыштаваных з астрагоў. Хутка надыйшла вестка, што ў астрагозе засталіся толькі трупы катаў ды галодныя пацукі. Вязьні ў ліку 800 чалавек вызваленыя. Чалавек 500 пажадалі ісьці разам з намі, і яны накіраваны на замкавую гару. Тады Вітушка даў загад расстраляць каля будынку райкаму партыі ягонага сакратара, начальніка МДБ і інш. Загад быў выкананы. На трасе райвыканкаму ўмацаваны бел-чырвона-белы сьцяг. Вітушка пусціў зьлёную ракету - сігнал да збору. Пераможным крокам мы пайшлі па Слонімскай. На гары ў зборы быў увесь атрад. Гаспадарнік увіхаўся каля новых партызанаў, якіх сьцягоныянішнік вязьняў: карміў іх хлебам і байкамі.

Вітушка звярнуўся да яго: «Трафеі! Стаўшы на зважай, той адрапартаваў: «Тры кулямёты, 650 аўтаматаў, 1300 стрэльбаў, 70 скрынак патронаў і каля 300 забітых».

- Колькі страцілі людзей?

- Патнаццаць забітых і трыццаць раненых.

- Як камандзір К?

- Памёр, спадар камандзір.

Вітушка хвіліну памаўчаў, папашаў чарговымі вачыма ў тым баку, адкуль мы толькі што прыйшлі, паглядзеў на гадзіннік і загадаў стаць у паходную калону. Была 8-я гадзіна раніцы. Салона рушыла ў напрамку в. Літоўка. Са страхі райвыканкаму доўга махаў нам на разьвітаньне бел-чырвона-белы сьцяг.

Са слоў партызана Д-а запісаў А. Зарэцкі.»

Увосень 1948 года аддзелы «Чорнага Ката» сумесна з УПА захапілі Кобрын, а ў сакавіку 1949 - Гайнаўку. На пачатку 1948 году аддзел Сакаловіча каля месяца кантраляваў некалькі вёсак у раёне Барысаў-Радашковічы. У верасні 1949 г. некалькі сотняў беларускіх партызанаў зрабілі напад на канцлагер каля Менску, каб вызваліць вязьняў. Адбыўся жорсткі бой. Партызанам удалося ўварвацца на тэрыторыю лагера, але выкліканы з Менску аховаю часткі савецкай арміі прымусілі лесавікоў адыйсьці ў лес. Кожны бок у гэтым баі страціў каля 50 чалавек забітымі.

Напрыканцы кастрычніка 1948 г. на ваенным палігоне каля Ніжняга Ноўгарада

адбыўся замах на Сталіна, які выканалі два танкісты. Адзін з іх на допыце ў МДБ паказаў, што замах падрыхтавалі кіраўнікі «Чорнага Ката» і УПА Міхась Вітушка і Тарас Чупрынка (генерал Раман Шухевіч).

Газета «Бацькаўшчына» (Мюнхен) пісала 25 сакавіка 1950 года: «...Прэса Зах.Эўропы што раз часцей успамінае аб беларускай партызанцы пад Вільняй, Гораднёй, Лідай, Менскам і Баранавічамі, якая вядзе асабліва зацятае змаганьне з НКУС і ягонымі агентамі. Часамі гэтыя дробныя партызанскія аддзелы лучацца ў большыя адзінкі і на цэлыя тыдні займаюць гарады і мястэчкі, затрымліваюць цяжкія, вызваляюць вязьняў і г.д. Мясцоуе жыхарства ў большасьці выпадкаў шчыра падтрымлівае іх, дзе толькі мага».

ІЗНОЎ АБ

«ЧОРНЫМ КАЦЕ»

І ЯГО КІРАЎНІКУ

Ёсьць цікавым факт дзеяньня «Чорнага Ката» ня толькі на Віленшчыне, але і ў ваколіцах Каўнаса. Нярэдка заходня прэса паведамляла, што партызаны Вітушкі дзейнічаюць на абшары паміж Каўнасам і Берасьцем, Каўнасам і Маладэчнам. Летувіская эміграцыйная прэса вельмі хвалявала ўспрымала гэтыя весткі, усяляла абражаючы беларускіх партызанаў, якія «акупуюць» Летуву. У газэце «Беларускае слова» 18.06.49г. зьявіўся з гэтай прычыны артыкул «Партызаны і палітыкі», у якім аўтар тлумачыць гэтыя тактыкаю партызанскай вайны: «...калі адзін з аддзелаў Вітушкі апынаецца пад Каўнасам або адзін з аддзелаў Летувіскага Вызвольнага Войска пад Менскам, дык гэтыя зусім ня сьведчыць аб імперыялістычных намерах двох антыбальшавіцкіх народаў».

Пішучы пра «Чорнага Ката», былі нямецкі ваеннапалонны адзначаў: «Таёмныя законы беларускае партызанкі нагадваюць сабой чорны крыж Січыліскае Мальты. Той, хто здрадзіць партызана МУС, ня можа ўжо быць пэўным свайго жыцьця». Іншы партызан пісаў: «...прысуд нашага суду раней ці пазней заўсёды выконваецца, і гэта ведаюць як жыхары, так і камуністы. Пасьля прысуду заўсёды паведамляецца жыхарства адпаведнымі лістоўкамі, абвесткамі або поштаю».

Разьведка партызанаў працавала вельмі эфэктыўна. Калі ў Менску праходзіў суд над пэаткай Ларысай Геніюш, партызаны ведалі, у чым яе абвінавачвалі, куды і на колькі гадоў саслалі. Ведалі, што супраць пэаткі сьведкаю на судзе выступала рэпатрыянтка Вольга Зубко (яна працавала падчас вайны ў БЦР), якая да гэтага выдала дэбістам некалькі падпольшчыкаў. Партызанскі суд прысудзіў яе да сьмерці.

Ёсьць цікавай характарыстыка, дадзеная генералу Вітушку нямецкім афіцэрам, які з ім сустраўся ў 1948 г.: «(У ваколіцах Каўнаса) спаткаўся я з Вітушкам - камандзірам партызанаў, перад якім усе маюць страх і які мяне дапытваў. Ён ёсьць сярэдняга росту, чарнавалосы і мае вельмі быстрыя погляды... Вітушка зьяўляецца фанатычным праціўнікам бальшавізму. Ён хоча змаганьня ўсімі сродкамі за незалежнасьць свайго беларускага Бацькаўшчыны... Жандармерыя і паліцыя ня маюць адвагі пачынаць што-небудзь супраць людзей Вітушкі, бо баяцца яго помсты».

Бальшавікі некалькі разоў выпускалі ўлётку ў справе паймі, забіцця і «пераходу» да іх ген. М. Вітушкі і ягоных намеснікаў. На пачатку 1949 года савецкае радыё ўрачыста абвясціла, што Вітушка ўзяты ў палон. Аднак партызанскае радыё адразу аспрэчвала гэтае паведамленьне.

Я вельмі старанна шукаў фотаздымкі партызанаў ген. Вітушкі, але беспаспяхова. Толькі ў газэце «Бацькаўшчына» 25 сакавіка 1950 г. быў зьмешчаны фотаздымак з подпісам: «Абход 25-га сакавіка адным з беларускіх партызанскіх аддзелаў у 1948 г.» Большасць партызанаў - гэта моладзь 18-20 гадоў.

(Заканьчэньне будзе)

7 - 13 ліпеня 1995 г.

6

праграма тэлеперадач

10 ЛІПЕНЯ, ПАНАДЗЕЛАК БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ.

7.00. Усё пра ўсё. 17.20. Музыкальная брама. Канцэрт аркестра народных інструментаў Лідскага музычнага вучылішча. 18.00. АТН. 18.10. Кантакт. Публіцыстычная праграма. (Гр.). 18.40. Ты-дзень. (Гр.). 19.00. На добры лад. Суседзі. 19.20. Беларускі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма. 20.00. Адказныя асобы інфармуе. (Гр.). 20.20. Працякол. 20.40. Калыханка. 21.00. Навіны. 21.35. Год з Прэзідэнтам. Дак. фільм. 22.05. Музыканы антракт. 23.20. Дзень стагоддзя. 23.25. Каханне за каханне. Маст. фільм. 0.45. Пад купалам Сусвету.

КАНАЛ РОССИЯ.

6.30. Время деловых людей. 7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.30. Звезды говорят. 7.35. Ритмика. 7.50. Требуется... требуются... 7.55. От нашего корреспондента. 8.25. Убить шакала. Худ. фильм. 9.40. Тебе одной плету венки... Док. фильм. К 100-летию со дня рождения С.Есенина. 13.20. Деловая Россия. 15.05. Там-там новости. 15.20. Праздник каждый день. 15.30. Новая линия. Авось. 16.20. Спасение 911. 17.15. Документальный фильм 17.25. Волейбол. Мировая лига. Финал. 18.25. Устами младенца. 19.25. Подробности. 19.35. Закат солнца. Худ. фильм. Часть 2-я. 20.40. Репортер. 21.00. Момент истины. На вопросы А.Караулова отвечает В.Спиваков. 22.30. Река времени. 22.35. Автомиг. 22.40. Океан. Худ. фильм. 2-я серия. Часть 1-я.

ПОЛЬША - 1

07 00 Кофе или чай? 08 45 Беседа. 09 00 "Тайна Мартина". Фильм пр-ва Чехии. 09 15 Маленькие сказки. 09 25 Гимнастика. 09 30 Лето с волшебником. 10 00 Новости. 10 10 "Летающий Киви". Сериал пр-ва Англии. 11 05 "Доктор Квинн". Сериал пр-ва США. 11 50 Музыкальная программа. 12 00 Кулинарная программа. 12 15 Тележурнал. 12 30 Зеленое путешествие. 13 00 Новости. 13 10 Агробизнес. 13 15 Вокруг большой сцены. 14 05 Оком репортера. 14 05 Через моря и льды. 14 25 Война без оружия. 14 45 Музыкальная программа. 15 00 "Полезная вибрация". Фильм пр-ва Австралии. 16 30 Спортивный журнал. 17 00 Куклы. 17 25 Альтернативы. 18 00 Телеэкспресс. 18 20 Публицистическая программа. 19 05 Магический глаз. 19 30 "Марфи Браун". Сериал пр-ва США. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 Телетheater. 23 45 Пульс дня. 23 00 Неделя президента. 23 15 Тележурнал. 23 40 Репортаж. 00 20 Новости. 00 10 "Бэби Долл". Фильм пр-ва США. 02 00 Компьютерная школа. 02 15 Развлекательная программа.

ПОЛЬША - 2

08 00 Панорама. 08 10 Спортивная программа. 08 20 Утренний гость. 08 50 Апетит на здоровье. 09 00 Местная программа. 09 30 Комедийный сериал пр-ва Испании. 10 00 Грусть и мечты. 10 20 Портреты с натуры. 11 00 Мультсериал. 11 25 Телесериал. 11 30 Телетурнир. 12 00 "Дворец в оливках". Сериал пр-ва Франции. 12 50 Музыкальный журнал. 14 00 Панорама. 14 20 Тележурнал. 16 00 Приветствие. 16 05 Мультсериал. 17 00 Тележурнал. 17 20 Тени жизни. 17 30 Апетит на здоровье. 18 00 "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. 18 45 Репортаж. 19 00 Панорама. 19 10 Местная программа. 20 00 Телетурнир. 21 00 "Алло, алло". Сериал пр-ва Англии. 21 30 Автожурнал. 22 00 Панорама. 22 35 "Эмилия". Сериал пр-ва Канады. 23 20 Спортивная студия. 23 30 Музыкальный журнал. 00 00 Репортаж. 00 30 Наш мир. 01 00 Панорама. 01 05 Музыкальная программа.

11 ЛІПЕНЯ, АЎТОРАК БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ.

7.35. Ранішні катэяль. 7.50. Люстэрка Сі-эн-эн. 8.05. Дзень стагоддзя. 8.10. Фінансавы час. 8.25. Sensaцыя. Тэлесерыял. 9.20. Мультфільмы. 9.50. Тэлевізійная біржа. 10.35. Працякол. 10.50. Аўта-парк. 11.05, 12.05. Тэлевізійны АРТ-клуб. Маладзечанская сакавіца-95. Частка 1-я і 2-я. 11.45. Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы,

адпачынак. 15.00, 21.00, 23.05. Навіны. 15.10. Блуканне па пакутах. Маст. фільм. 1-я серыя. Сёстры. 16.50. Мультфільм. 17.10. Памежжа. (Гр.). 17.30. Урокі Наталлі Наважылавай. 18.00. АТН. 18.10. Тэлевізійны кабінет улады. (Гр.). 18.45. Дзёнік Прынямання. 19.05. Sprawy жыццёвыя. 19.15. Вядомы-невядомы Гродна. Тэлевіктарына. (Гр.). 19.30. Партрэт у інтэр'еры. Старшыня рэспубліканскага камітэта па справах моладзі Міхаіл Падгайны. 19.50. Эканаміст. 20.00. Маё каханне, мой смутак. Тэлесерыял. 20.30. Скрыжалі. 20.40. Калыханка. 21.35. Музыканы антракт. 21.45. Студыя Палітыка. 22.10. Sensaцыя. Тэлесерыял. 23.20. Музыканы салон Элеаноры Язерскай. Францыя... песня... 0.10. Пад купалам Сусвету.

КАНАЛ РОССИЯ.

6.30. Время деловых людей. 7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.30. Звезды говорят. 7.35. Ритмика. 7.50. Требуется... требуются... 13.20. Деловая Россия. 15.05. Там-там новости. 15.20. Праздник каждый день. 15.30. Чудо-кисточка. 15.45. Никто не забыт. 15.50. Месяцеслов. 16.20. Новая линия. 16.50. Мультфильм. 17.15. Мини-футбол. 17.25. Россия. Объяснение в любви. Фильм 7-й. 17.55. Торговый дом. Ле Монти. 18.10. L-клуб. 19.25. Подробности. 19.35. Городок. Развлекательная программа. 20.10. Монолог перед премьерой. В.Гергиев. 20.25, 22.40. Шедевры мировой оперы. Д.Верди Аида. 22.30. Река времени. 22.35. Автомиг. 23.50. Экран криминальных сообщений.

ПОЛЬША - 1

07 00 Кофе или чай? 08 45 Беседы. 09 00 "Джонатан". Фильм пр-ва Канады. 09 15 Маленькие сказки. 09 25 Гимнастика. 09 30 Лето с волшебником. 10 00 Новости. 10 10 Сериал пр-ва Англии. 10 35 "Ни за какие скорюшники". Сериал пр-ва Польши. 11 00 "Джулия Джокер". Сериал пр-ва Германии. 11 50 Музыкальная программа. 12 00 Рынок труда. 12 20 Это легко. 12 30 Тележурнал. 13 00 Новости. 13 10 Агробизнес. 13 15 Успехи польской науки. 13 30 Репортаж. 14 05 Встреча со Станиславом Лемом. 14 30 Меандры архитектуры. 15 00 "Сыновья ветра". Комедия пр-ва Италии. 16 40 Спортивный журнал. 17 00 Играй с нами. 17 25 Мир фантастики. 18 00 Телеэкспресс. 18 20 Ария со смехом. 18 40 Музыкальная программа. 19 00 Чрезвычайный пересмотр. 19 30 Сериал пр-ва США. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 "Там где растет земляника". Комедия пр-ва Швеции. 22 40 Родить по-человечески. 22 45 Сейсмограф. 23 05 Публицистическая программа. 23 30 Танцевать, как чемпионы. 00 00 Новости. 00 10 Сны о Польше. 01 10 Публицистическая программа. 02 15 Развлекательная программа.

ПОЛЬША - 2

08 00 Панорама. 08 10 Спортивная программа. 08 20 Утренний гость. 09 00 Местная программа. 09 30 "Радиороманс". Сериал пр-ва Польши. 10 00 Грусть и мечты. 10 20 Документальный сериал. 10 50 Репортаж. 11 00 Программа для детей. 11 25 Мультсериал. 11 30 Телетурнир. 12 00 "Запретная любовь". Сериал пр-ва Испании. 12 50 Музыкальный журнал. 14 00 Панорама. 14 20 Тележурнал. 16 00 Приветствие. 16 05 Мультсериал. 16 30 Спортивная студия. 17 00 Тележурнал. 17 10 Католическая программа. 17 30 Тележурнал. 18 00 "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. 19 00 Панорама. 19 10 Местная программа. 20 00 Телетурнир. 20 35 Мультсериал. 21 00 Публицистическая программа. 21 50 Спортивная программа. 22 00 Панорама. 22 30 Экологическая программа. 22 40 Репортеры второй программы представляют. 23 00 Художественный фильм. 00 45 Спортивная программа. 01 00 Панорама. 01 05 Художественный фильм.

12 ЛІПЕНЯ, СЕРАДА БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ.

7.35. Ранішні катэяль. 7.50. Эканаміст. 8.00. Люстэрка Сі-эн-эн. 8.15. Студыя Палітыка. 8.30. Маё каханне, мой смутак. Тэлесерыял. 9.00. Скрыжалі. 9.05. Sensaцыя. Тэлесерыял. 10.00. Зорная роса. Перадача 15-я. 11.05. Бон тон. Частка 1-я. 11.35. Мультфільм. 11.55. Тэлясбрына. 12.15. Відзьма-нявідзьма. 15.00, 21.00, 23.05. Навіны. 15.10. Блуканне па пакутах. Маст. фільм. 2-я серыя. -ы год. 16.50. Мультфільм. 17.10. Рамансы. Фільм-канцэрт. 17.30. Творчае аб'яднанне Мой свет. Студыя Ч/Б. Хранічныя захворванні дзяцей на гепатыт. 18.00. АТН. 18.10. Франтавікі, надзеньце ардэна! 18.50. Дзёнік Прынямання. (Гр.). 19.00. Музыка без меж. 19.40. Пяць зорак. Тэлегульня. 20.30. SOS. 20.40. Калыханка. 21.35. Музыканы антракт. 21.45. Дзень стагоддзя. 21.50. Эканаміст. 22.10. Sensaцыя. Тэлесерыял. 23.20. Чэмпіянат свету па матагонках-95. Гран-пры Італіі. 23.50. Пад купалам Сусвету.

КАНАЛ РОССИЯ.

6.30. Время деловых людей. 7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.30. Звезды говорят. 7.35. Ритмика. 7.50. Требуется... требуются... 7.55. Ключевой момент. 8.05. Школьный вальс. 8.35. Мульти-пульти. 8.45. Телегазета. 8.50. Санта-Барбара. 13.20. Деловая Россия. 15.05. Там-там новости. 15.20. Праздник каждый день. 15.30. Чья сторона? 16.20. Новая линия. 16.50. Мультфильм. 17.15. Россия. Объяснение в любви. Фильм 8-й. 17.40. На политическом Олимпе. 18.25. Своя игра. 19.25. Подробности. 19.35. Санта-Барбара. 20.30. Нос. Юмористическая программа. 21.05. Киноафиша. 21.15. В поисках литературы. 22.30. Река времени. 22.35. Автомиг. 22.40. Океан. Худ. фильм. 2-я серия. Часть 2-я. 23.35. Экран криминальных сообщений.

ПОЛЬША - 1

07 00 Кофе или чай. 08 45 Беседа. 09 00 "Скажи, Вилли". Фильм пр-ва Словении. 09 15 Маленькие сказки. 09 25 Гимнастика. 09 30 Лето с волшебником. 10 00 Новости. 10 10 "Новые приключения черного князя". Сериал пр-ва Англии. 11 00 "Слава". Сериал пр-ва США. 11 50 Музыкальная программа. 12 00 Советы. 12 20 Рыбы и рыбки. 12 30 В стране чудес. 13 00 Новости. 13 10 Агробизнес. 13 15 Играв кошки-мышки. 13 45 Документальный фильм. 14 25 Репортаж. 15 00 "Тарзан - человек-обезьяна". Фильм пр-ва США. 16 20 Спортивная программа. 16 30 Приятное с полезным. 17 00 Телетурнир. 17 25 Программа для молодежи. 18 00 Телеэкспресс. 18 20 Развлекательная программа. 18 45 С камерой среди зверей. 19 05 "Солнечный патруль". Сериал пр-ва США. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 "Жандарм в Нью-Йорке". Комедия пр-ва Франции. 22 50 Пульс дня. 23 10 Что нового? 23 35 Репортаж. 00 00 Новости. 00 10 "Мужчина над морем". Фильм пр-ва Франции. 01 55 Компьютерная школа. 02 10 "Фермата в соборе Нотр-Дам". Фильм пр-ва Франции.

ПОЛЬША - 2

08 00 Панорама. 08 10 Спортивная программа. 08 20 Утренний гость. 08 50 Апетит на здоровье. 09 00 Местная программа. 09 30 "Маски в Японии". Сериал пр-ва России. 10 10 Грусть и мечты. 10 30 Животные Австралии. 11 00 Кроссворд. 11 25 Мультсериал. 11 30 Развлекательная программа. 12 00 Документальный сериал. 12 50 Музыкальный журнал. 14 00 Панорама. 14 20 Сегодня Щетин. 16 00 Приветствие. 16 05 "Виджет". Сериал пр-ва США. 16 35 Животные вокруг нас. 17 00 Киносеанс. 17 30 Телетурнир. 18 00 "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. 18 45 Репортаж. 18 55 Розыгрыш лото. 19 00 Панорама. 19 10 Местная программа. 20 00 Колесо фортуны. 20 35 Кроссворд. 21 00 Концерт.

22 15 Панорама. 22 45 Экспресс репортеров. 23 20 Телетheater. 00 30 Спортивная студия. 00 40 Пути духовные. 01 10 Панорама. 01 15 Документальный фильм.

13 ЛІПЕНЯ, ЧАЦЬВЕР БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ.

7.35. Ранішні катэяль. 7.50. Эканаміст. 8.00. Люстэрка Сі-эн-эн. 8.15. Дзень стагоддзя. 8.20. Sensaцыя. Тэлесерыял. 9.15. Пяць зорак. Тэлегульня. 10.05. Бон тон. 10.40. Залатая ліра. Хіт-парад беларускай песні. 11.35. Урокі Наталлі Наважылавай. 12.05. Мультфільм. 12.25. Банка коміксаў. Музыкальна-гумарыстычная праграма. 12.55. Абібок. 13.15. Паміж намі, жанчынамі. 15.00, 21.00, 23.05. Навіны. 15.10. Блуканне па пакутах. Маст. фільм. 3-я серыя. Хмарная раніца. 16.50. Канцэрт ветэранаў вайны і працы г.Маладзечна. 17.25. Мультфільмы. 18.00. АТН. 18.10. Наша здароўе. (Гр.). 18.50. Дзёнік Прынямання. (Гр.). 19.00. Лёс мой і надзея. 19.30. Кола думак. Старшыня абласнога таварыства ахвяраў палітычных рэпрэсій П.А.Жук. 20.00. Маё каханне, мой смутак. Тэлесерыял. 20.30. Студыя Эксклюзіў. 20.40. Калыханка. 21.35. Музыканы антракт. 21.45. Студыя Палітыка. 22.10. Sensaцыя. Тэлесерыял. 23.20. Эканаміст. 23.30. Кіно і відэа для моладзі. 24.00. Пад купалам Сусвету.

КАНАЛ РОССИЯ.

6.30. Время деловых людей. 7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.30. Звезды говорят. 7.35. Ритмика. 7.50. Требуется... требуются... 7.55. Ключевой момент. 8.05. Ю.Домбровский. Ручка, ножка, огурчик.... Телеспектакль. 8.50. Санта-Барбара. 13.20. Деловая Россия. 15.05. Там-там новости. 15.20. Праздник каждый день. 15.30. Полчаса на чудеса. 16.20. Новая линия. 16.50. Мультфильм. 17.15. Наш сад. 17.45. Ваше право. 18.00. Я — лидер. 18.25. Караоке по-русски. 19.25. Подробности. 19.35. Санта-Барбара. 20.30. Хроно. 21.05. Чрезвычайный канал. 22.30. Река времени. 22.35. Автомиг.

ПОЛЬША - 1

07 00 Кофе или чай? 08 45 Беседа. 09 00 "Кевин". Фильм пр-ва Англии. 09 15 Маленькие сказки. 09 25 Гимнастика. 09 30 Лето с волшебником. 10 00 Новости. 10 10 "Морские сорванцы". Сериал пр-ва Новой Зеландии. 10 35 Братство игр и приключений. 11 00 "Репортер идет по следу". Сериал пр-ва Канады. 11 50 Музыкальная программа. 12 00 Четверть часа на экране. 12 15 Жить безопасней. 12 30 Море. 13 00 Новости. 13 10 Агробизнес. 13 15 Прогнограмма о природе. 15 00 Художественный фильм. 16 40 Спортивный журнал. 17 00 Мультсериал. 17 25 Музыкальная программа. 18 00 Телеэкспресс. 18 20 Автомания. 18 40 Католический журнал. 19 05 Киножурнал. 19 30 Художественный фильм. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 "Жар тропиков". Сериал пр-ва Канады. 22 05 Первая программа. 23 45 Правительственный журнал. 22 55 Журнал о риске. 23 55 Музыкальная программа. 23 40 Тележурнал. 00 00 Хозяйственные новости. 00 10 Документальный фильм. 01 05 Художественный фильм.

ПОЛЬША - 2

08 00 Панорама. 08 10 Спортивная программа. 08 20 Утренний гость. 08 50 Апетит на здоровье. 09 00 Местная программа. 09 30 "Семейные узы". Сериал пр-ва США. 10 00 Грусть и мечты. 10 20 Каменные окна. 10 50 Репортаж. 11 00 Клуб пана Рыся. 11 25 Мультсериал. 11 30 Тележурнал. 12 00 Художественный фильм. 13 50 Академия здоровья. 14 00 Панорама. 14 20 Тележурнал. 16 00 Приветствие. 16 05 Спортивная студия. 16 30 Программа о животных. 17 00 Документальный фильм. 17 30 Телетурнир. 18 00 "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. 18 45 Репортаж. 19 00 Панорама. 19 10 Местная программа. 20 00 Один из десяти. 20 35 Клуб пана Рыся. 21 00 Спортивная программа. 22 00 Панорама. 22 35 "Крестный отец". Сериал пр-ва США. 00 10 Спортивная студия. 01 00 Панорама. 01 05 Концерт.

14 ЛІПЕНЯ, ПЯТНІЦА БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ.

7 - 13 ліпеня 1995 г.

7

НАМЁДЗЕЦЬ

7.35. Ранішні катэіль. 7.50. Эканамікст. 8.00. Люстэрка Сі-эн-эн. 8.15. Студыя Палітыка. 8.30. Маё каханне, мой смутак. Тэлесерыял. 9.00. Мне снілася музыка. Фільм-канцэрт. 9.30. Сенсацыя. Тэлесерыял. 10.25. Сітуацыя. Амаль дэтэктыўная віктарына. 11.20. Тэатр песні Ядзвігі Паплаўскай і Аляксандра Ціхановіча. 12.20. Марынка, Янка і тайны каралеўскага замка. Маст. фільм. 13.45. Тэніс. Кубак Дэвіса. Беларусь - Эстонія. 14.45. Тэма для аргана. Тэлефільм. 15.00, 21.00, 23.00. Навіны. 15.10. Мёртвы сезон. Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі. 17.20. Мультифільм. 17.30. Даюбілею часопіса інвалідаў Надзея. 18.00. АТН. 18.10. Толькі па пятніцах. (Гр.). 19.10. Дзёнік Прынёмання. (Гр.). 19.20. Дыялогі. Аляксей Парфянюк (Фрыстайл). 19.40. Вера, надзея, каханне. Сустрэча з Уладзімірам Гасцюхіным і Міхаілам Пташук. 20.20. Падарунак. Беларуская-амерыканская перасоўная радыёметрычная лабараторыя Беларусь. 20.30. Тэлеанонс. 20.40. Калыханка. 21.35. Музычны антракт. 21.45. Эканамікст. 21.55. SOS. 22.05. Акалада. Музычная праграма. 22.40. Спадарожнік. Маст. фільм (ЗША). 0.35. Пад купалам Сусвету. 0.40. Тэніс. Кубак Дэвіса. Беларусь - Эстонія.

КАНАЛ РОССИЯ.

6.30. Время деловых людей. 7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.30. Звезды говорят. 7.35. Это начиналось так.... К 5-летию со дня основания Всероссийской государственной телерадиокомпании. 7.55. Момент истины. На вопросы А. Караулова отвечает В. Спиваков. 8.50. Санта-Барбара. 13.20. Тэфи-94. Вручение призов Российской академии телевидения. 15.15. Я люблю РТР. 15.20. Путешествие с репортером. 15.40. Там-там новости. 15.55. Я люблю РТР. 16.20. Дом на острове. Видеофильм. 16.45. Я люблю РТР. 16.50. Дисней по пятницам. Зорро. Худ. фильм. 7-я и 8-я серии. 17.45. Это начиналось так.... 18.05. Пресс-конференция, посвященная 5-летию со дня основания ВГТРК. 18.35. Горячая десятка. 18.50. Я люблю РТР. 19.25. Подроботы. 19.35. Санта-Барбара. 20.30. Маски-шоу. 21.05. Магия Дэвида Копперфильда. 22.30. Река времени. 22.35. Автомиг. 22.45. Я люблю РТР. 22.50. Над темной водой. Худ. фильм.

ПОЛЬША - 1

07 00 Кофе или чай? 08 45 Беседа. 09 00 Дети мира. 09 15 Маленькие сказки. 09 25 Гимнастика. 09 30 Дошкольники дома. 10 00 Новости. 10 10 Серіал пр-ва Канады. 11 00 Серіал пр-ва США. 11 50 Музыкальная программа. 12 00 Репортаж. 12 30 Лето. 13 00 Новости. 13 10 Агробизнес. 13 15 Репортаж. 14 00 Развлекательная программа для молодежи. 14 05 Тележурнал. 14 25 Магия и медицина. 15 00 "Молодые наездники". Серіал пр-ва США. 16 30 Военная программа. 16 45 Спортивная программа. 17 00 Программа для самых маленьких. 17 25 Музыкальная программа. 18 00 Телеэкспресс. 18 20 Культурно-публицистический журнал. 18 40 Тележурнал. 19 00 Свидание в темноту. 19 45 Тележурнал. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 Художественный фильм. 23 00 Пульс дня. 23 15 Тележурнал. 00 05 Новости. 00 15 Репортаж. 00 45 Художественный фильм. 02 10 Развлекательная программа.

ПОЛЬША - 2

08 00 Панорама. 08 10 Спорт. 08 20 Утренний гость. 08 50 Апетит на здоровье. 09 00 Местная программа. 09 30 Серіал пр-ва США. 10 00 Грусть и мечты. 10 20 Документальный фильм. 10 40 Репортаж. 11 00 Программа для детей. 11 25 Мульти-серіал. 11 30 Гениальная эпоха. 12 00 Художественный фильм. 14 00 Панорама. 16 00 Приветствие. 16 05 Мульти-серіал. 16 30 Школа лунов. 17 00 "Нескучные дни". Серіал пр-ва США. 17 30 Армия мира. 18 00 "Залив Мэрлиноу". Серіал пр-ва Новой Зеландии. 18 45 Репортаж. 19 00 Панорама. 19 10 Местная программа. 20 00 Один из десяти. 20 35 Концерт. 21 50 Спортивная программа. 22 00 Панорама. 22 35 Литературная программа. 23 15 Художественный фильм. 00 45 Спортивная студия. 01 00 Панорама. 01 05 Музыкальное лето.

15 ЛПЕНЯ, СУБОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ.

8.00. Эканамікст. 8.10. Люстэрка Сі-эн-эн. 8.25. Тэлеанонс. 8.30. Лулу - анёл кват. Мультисерыял. 9.00. Літарынка. 9.30.

Дзяцінства з дарослымі вачамі. Ждановіцкі дзіцячы дом. 9.55. Здароўе. Тэлекасопс. 10.15. Лёс мой і надзея. 10.30. Крок. Жывая зямля. 10.50. Кайстра. Забаўляльная праграма. 11.20. Адвакат. Права пасажыраў і чыгуначнікаў. 12.15. Шматгалоссе. 12.45. Чацвёртае вымярэнне. Духовна-асветніцкі канал. 13.45. Тэле-клуб Гаў-гаў. 14.05. Летні антракт. Закрыццё тэатральнага сезона ў Мінску. 14.45. Ноч на Івана Купалу. Рэпартаж аб свяце ў Мінску. 15.45. Трапічная спёка. Маст. фільм. 16.45. Тэніс. Кубак Дэвіса. Беларусь - Эстонія. 18.00. Футбол. Кубак Інтэртота. Днепр (Магілёў) - Кан (Францыя). У перапынку - Фінансавы час. 19.50. Тэлеанонс. 19.55. SOS. 20.00. Міжнародныя спартыўныя навіны. 20.35. Калыханка. 21.00. Навіны. 21.40. Дзёнік фестывалю Заходнепаўскай эстраднай песні Етвіль. 21.55. Вячаслаў Шалевіч у маст. фільме Дараванне. 23.30. Відзьма-нявідзьма. 0.30. Пад купалам Сусвету.

КАНАЛ РОССИЯ.

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.25. Звезды говорят. 7.30. Мульти-пульти. 7.40. Продленка. 7.55. От винта. 8.10. Мировая деревня. 8.40. Парламентская неделя. 9.25. Пилигрим. 10.10. Как жить будем? 10.55. Мушкетеры двадцать лет спустя. Худ. фильм. 2-я серия. 12.15. От А до А: от Аполлона и Союза к Альфе. 12.30. Астрология любви. С. Курехин. 13.20. Ночь на перекрестке. Худ. фильм. Часть 1-я. 14.05. Де факто. 14.20. В мире животных. 15.15. Улыбка Савелия. Памяти актера. 15.45. Клип-антракт. Линда. 15.55. Футбол. Чемпионат России. Торпедо (Москва) - Локомотив (Москва). 18.00. Аншлаг и К. 19.25. Фильм Д. Асановой Милый, дорогой, любимый, единственный.... 20.40. Мульти-фильм. 21.05. Совершенно секретно. 22.30. Река времени. 22.35. Автомиг. 22.40. Программа А. 23.25. Ночной разговор.

ПОЛЬША - 1

08 00 Прошу ответить. 08 15 Из Польши. 08 30 Все об огороде. 09 00 Новости. 09 05 Агрология. 09 30 Серіал пр-ва Австралии. 10 20 Программа католической редакции для детей. 10 45 Программа для детей. 11 30 Перец и ваниль. 12 00 "Охотник на крокодилов". Документальный серіал. 12 45 Музыкальная программа. 13 00 Новости. 13 05 Страна. 13 30 Тележурнал. 14 00 Репорт. 14 30 Мультифильмы У. Диснея. 15 45 Тележурнал. 16 30 Животные мира. 17 30 "Билл Гоусби шоу". Серіал пр-ва США. 18 00 Телеэкспресс. 18 20 Тележурнал. 19 05 "День за днем". Серіал пр-ва США. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 "Звезды рокен-рола". Фильм пр-ва США. 22 55 Музыкальные награды Монте-Карло. 00 10 Новости. 00 20 Спортивная суббота. 00 45 "Одинокий волк". Фильм пр-ва США. 02 25 Концерт.

ПОЛЬША - 2

08 00 Панорама. 08 10 Концерт. 08 30 Такие одинокие. 08 50 Урок языка глухонемых. 09 00 Мульти-серіал. 09 25 Приветствие. 09 30 Местная программа. 10 30 Путешествие во времени и пространстве. 11 30 Программа для детей. 12 30 Духи, замки, упыри. 13 00 "Сны о золоте". Фильм пр-ва США. 14 40 Культурно-публицистическая программа. 15 20 Однажды посетил. 15 30 Жизнь рядом с нами. 16 00 Серіал пр-ва США. 16 45 Приветствие. 16 55 Звезды тех лет. 17 30 Телетурнир. 18 00 Диска. 18 55 Розыгрыш лото. 19 00 Панорама. 19 10 Местная программа. 19 30 Семь дней - мир. 20 00 Телетурнир. 20 35 Программа для детей. 21 00 Музыкальные встречи. 22 00 Панорама. 22 30 Слово на воскресенье. 22 35 Музыкальное представление. 23 10 "Женщина или две". Фильм пр-ва Франции. 00 45 Хроника Тур де Франс. 01 00 Панорама. 01 05 Кантри клуб.

16 ЛПЕНЯ, НЯДЗЕЛЯ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ.

8.00. Мультифільм. 8.05. Чэмпіянат Беларусі па вадналыжным спорце. 8.35. Чалавек са сталі. Тэлеанарыс. 8.55. Уся справа ў капелюшы. Забаўляльная-пазнавальная гульня-віктарына. 9.25. Тэлебом. Шоу-школа. 10.05. Конан і яго маладыя байцы. Мультисерыял (ЗША). 10.35. Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак. 10.55.

Урокі Наталлі Наважылавай. 11.25. Вас выклікае Спартландыя. Таварыская сустрэча школьнікаў Беларусі і Узбекістана. 12.15. Усё нармальна, мама. Забаўляльная праграма. 12.45. Аўта-парк. 13.00. Арсенал. Праграма для вайскоўцаў. 13.30. Тэніс. Кубак Дэвіса. Беларусь - Эстонія. 14.45. Пераможца. Спартыўна-забаўляльная праграма. 15.05. Творцы. Спадчына Якуба Коласа. 15.35. Творы новай беларускай драматургіі. 16.15. Залатыя ключы. Тэлефестываль народнай творчасці. 17.50. Стыль. 18.10. Таямніцы свету. Экспедыцыя. Навукова-папулярны серыял. 18.45. Абібок. 19.05. Каралеўскае паляванне. 19.45. Мультифільм для дарослых. 20.00. Рэзананс. 20.45. Калыханка. 21.05. Карамболь. Ток-шоу з удзелам Машы Шукшыной. 21.45. Чалавек-слон. Маст. фільм (ЗША, Вялікабрытанія). 24.00. Пад купалам Сусвету. 0.05. Тэніс. Кубак Дэвіса. Беларусь - Эстонія.

КАНАЛ РОССИЯ.

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. 7.25. Звезды говорят. 7.30. Мульти-пульти. 7.50. Первый дубль. 8.05. Золотой ключик. 8.20. Футбол без границ. 9.05. Доброе утро. Завтрак для чемпионов. 9.35. Аты-баты... 10.05. Консолидация. 10.10. Русское лото. 10.55. Мушкетеры двадцать лет спустя. Худ. фильм. 3-я серия. 12.15. Звезды мирового экрана. 12.45. Ваш партнер. Российские железные дороги. 13.20. Ночь на перекрестке. Худ. фильм. Часть 2-я. 14.10. Клип-антракт. Ж. Добровольская. 14.15. Параллели. 14.30. Шестое чувство. 14.55. Карнавал в Луниках. На празднике газеты Московский комсомолец. 15.40. Танц-экспресс. 15.55. Чемпионат мира по автогонкам Формула-1. Гран-при Великобритании. 18.00. Волшебный мир Диснея. Русалочка. Новые приключения Винни Пуха. 19.25. Безжалостные люди. Худ. фильм (США). 21.05. Коробка передач. 21.25. У Ксюши. 22.30. Река времени. 22.35. Автомиг. 22.40. Тихий дом.

ПОЛЬША - 1

08 00 Сельское хозяйство в мире. 08 15 Неделя. 09 00 Записки. 09 30 Утренний киножурнал. 09 55 Астрономический журнал. 10 10 Фотожурнал. 10 20 "Дорога в Авонлеа". Серіал пр-ва Канады. 11 15 В старом кино. 12 20 Голливудские волшебники. 12 40 Транспозиция-95. 13 00 Трансляция из Ватикана. 13 20 Комментарий. 14 00 Новости. 14 15 Телеконцерт пожеланий. 14 35 Антенна. 14 10 "Четыре танкиста и собака". Серіал пр-ва Польши. 16 10 Репортаж с военных учений. 16 35 Золотые годы рокен-рола. 17 05 Документальный фильм. 18 00 Телеэкспресс. 18 25 Стоит посмеяться. 18 50 Сатирическая программа. 19 10 "Доктор Квинн". Серіал пр-ва США. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 "Улыбка судьбы". Серіал пр-ва США. 22 00 Концерт. 23 10 Правительственный журнал. 23 45 Спортивное воскресенье. 00 00 Близкие встречи. 00 30 "Когель Мо-гель". Фильм пр-ва Польши. 02 10 "Искусство дирижировать". Музыкальный фильм.

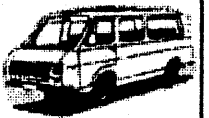
ПОЛЬША - 2

08 00 Эхо недели. 08 30 Фильм для глухих. 09 15 Слово на воскресенье. 09 20 Приветствие. 09 30 Местная программа. 10 30 Спортивная студия. 11 00 Отчизна. 11 15 Час с Ханной Береберой. 12 10 Программа для детей. 13 00 "Мумия". Фильм пр-ва США. 14 20 Вторая программа. 14 30 Шанс Кракова. 15 00 Музыкальные встречи. 15 10 Пикассо и танец. 15 50 Документальный фильм. 17 00 "Радиороманс". Серіал пр-ва Польши. 17 30 Телетурнир. 18 00 Спортивная студия. 18 30 Программа кабаре. 19 30 Развлекательная программа. 19 50 Местная программа. 20 00 Телетурнир. 20 35 Мульти-серіал. 21 00 Час откровения. 22 30 Программа кабаре. 23 20 "30-е годы в Мельбурне". Серіал пр-ва Австралии. 00 20 Концерт. 01 05 Панорама. 01 10 Джаз-журнал.

У сувязі з тым, што расейскі грамадзкі канал "Астанкіна" запрасіў за друк сваёй тэлепраграмы вялікія грошы, газета "Пагоня" часова прыпыняе публікацыю тыднёвай тэлепраграмы канала "Астанкіна", а таксама праграмы Санкт-Пецярбургскага тэлебачання.

КАФ "БАЦЬКАУПЧЫНА"

ЗЬДЗЯЙСНЯЕМ

паездкі на мікрааўтобусах РАФ у г.Беласток Рэспублікі Польшча. АДПРАУЛЕНЬНЕ з чыгуначнага вакзалу Горадні штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка, а 8-ай гадзіне раніцы. На білеты і ваучары зьвяртацца па адрас: г.Горадня, вул.Савенкая, 10, п.1 з 10.00 да 17.00.

Тэл. 45-29-59.

ШАНОЎНАЕ СПАДАРСТВА!

Ідучы насустрач пражановам нашых слухачоў, беларуская Рэдакцыя Польскага Радыё распачынае новую цыклічную перадачу, а менавіта - канцэрт пажаданьняў.

Разьлічваем на тое, што Вы актыўна ўключыцеся ў рэдагаваньне гэтай праграмы. Кожны, хто нам напіша, можа выкарыстаць наш эфір дзеля таго, каб перадаць прывітаньні альбо найлепшыя пажаданьні сваім блізкім, знаёмым і сябрам. Можаце таксама прыблізна акрэсьліць, якога тыпу музыка была б найбольш адпаведнай.

Чакаем Ваших лістоў!
З пашанай за Беларускаю Рэдакцыю Польскага Радыё

Яраслаў ІВАНЮК

МІЖНАРОДНАЯ АСАЦЫЯЦЫЯ НАРОДНЫХ ЦЭЛІЦЭЛЯЎ

Міжнародны біяэнергетычны, Лячэбна-кансультатыўны, вопытна-унітарны Цэнтр нетрадыцыйных метадаў лячэньня і дыягностыкі.

"Лотос-Тэхнакор-Жан"

8-10 ліпеня ў Горадні ў гатэлі "Нёман" будуць праводзіцца індывідуальныя лячэбныя сеансы з 9.00 да 21.00. Чакаем усіх жадаючых.

"Нашы зямлі і шлях навінен прайсці праз пакуты, любоў і дабро і скончыцца ГАРМОНІЯЙ ДУШЫ, РОЗУМУ І ЦЕЛА"

Ірынг Валеры КРЫШНА УПЕРШЫНЬНУ ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ МАГІСТРЫ ПСІХАТРОНІКІ, БІЯЭНЭРГАТЭРАПЕУТЫ, УРАЧЫ-ГАМЕАПАТЫ МІЖНАРОДНАГА БІЯЦЭНТРУ "ЛОТАС-ТЭХНАКОР-ЖАН" ПРАВОДЗЯЦЬ:

1. Лекаваньне душы чалавека (яго касмічнага цела) ад псаваньня, праклёну, суроку, нагавору, эпілепсіі, неўрозу, псіхічных расстройстваў, закінаў.
2. Устаноўку і каліраваньне ад алкаголю, курэньня, наркаманіі, лішняй вагі, атлусьценьня.
3. Лекаваньне ворганаў чалавека (яго зямнога цела) ад псырызю, энурэзу, імпатэнцыі, бесплоддзя, астмы, астэхандроу, поліартрытаў, захворваньня лёгкіх, залоз (шчытавідай, падстраўнікавай, прадстацельнай) ГАЛАУНОГА І СЫПІННОГА МОЗГУ, сардэчна-сасудзістай, страўніка-кішэчнай, апорна-рукавай і іншых жыццёва неабходных сістэм чалавека.
4. Сеансы лекаваньня па фатаздымку.

Для поўнага збаўленьня і лекаваньня чалавека выкарыстоўваюцца халістычны метад, які ўключае: гапэапатыю, біялагічна актыўную жыўую і мёртвую воду, лазерную, мануальную і біяэнергэтычную, масаж, мікрахвалевую рэзанансную хрома-, фіта-, урына-, прана- і іншыя віды тэрапіі, а таксама біяэнергэтычныя ўсьціклі для абутку, майкі, зараджаныя ў Біяцэнтры "Лотас-Тэхнакор-Жан" цаліцельнай лекавай энэргіяй ад псаваньня, праклёну і іншага.

Адрасы: Біяцэнтру "Лотас-Тэхнакор-Жан": г.Гомель, вул.Барыкіна, 150, агітцэнтр (прыпынак тр.Н 7 "Завод пусковых рухавікоў"); г.Гомель, вул.Барыкіна, 291, ФАК КПД-1 (прыпынак тр.Н 7 "УПТК"); г.Гомель, вул.Першамайская, 16, ПК будаўнікоў (басейн "Хваля"). Час працы: з 11.00 да 20.00 штодзённа.

28 ліпеня 1995 г.

у г. Гродна а 12.00

АДБУДЗЕЦЦА ў Гродзенскім тэатры лялек 11 АЎКЦЫЁН

ПА ПРОДАЖУ АВ'ЕКТАЎ КАМУНАЛЬНАЙ УЛІСНАСЦІ

3 КРАМЫ

КАФЭ "БУЛЬБЯПАЯ"

4 БУДЫНКІ

ПРАВА АРЭНДЫ ПАМЯШКАННЯ

Інфармацыю магчыма атрымаць па адрасу:
230023 г.Гродна, вул.Ліпеня 2, в.а.а. 57, 58
Тэл.: (0152) 45-29-81, 47-29-56

7 - 13 ліпеня 1995 г.

8

САЛОН НА ФАРТАХ

У кнігарні "Кругазор" створаны новы мастацкі салон. Гарадзенскае Таварыства народных майстроў нарэшце прыдбала сабе сталае памяшканне для выставаў. Першая экспазіцыя прадстаўляе жывапісныя працы і дэкаратыўна-прыкладныя вырабы. Усёцешна, што ў час татальнай меркантильнасці, мастацтва жыве і, будзем верыць, перамагае. Нягледзячы на трагізм цэнтральнага палатна Дзьмітрыя Іваноўскага, выстава "гучыць" досыць жыццёва-жывапісна.

У.Х.

Карціна Д.Іваноўскага "Дапамажце, калі ласка, маёй маці!"

Фотарэпрадукцыя Я. Ванюкевіча.

ГОНАР БЕЛАРУСІ БУДЗЕ АДСТОЙВАЦЬ ГОРАДНЯ

Паслязавтра, пасля летняга адпачынку, на першую трэніроўку збяруцца баскетбалісты "Гродна-93", якія ў гэтым годзе будуць адстойваць гонар Беларусі ў эўракубках. Ужо ў блэйжышы час стане вядома першы сапернік клубу ў Кубку Кораца. А пакуль нашы хлопцы збіраюцца на 24-дзённую збор у Парэччы. Змены ў складзе мінімальныя: ад'ехаў у Польшчу Навіцкі, трэніруюцца ў клубе некалькі дэбютантаў.

З кожным сапернікам "Гродна-93" павінен будзе згуляць абавязкова і на сваёй пляцоўцы, што несумненна, узбудзіць аматараў гэтага віду спорту ў Горадні.

І яшчэ адна цікавая навіна: не выключаючы, што паралельна з чэмпіянатам Беларусі, "Гродна-93" будзе гуляць і ў Украінскай баскетбольнай лізе.

Вітаўт РУДНІК.

«НЁМАН» (1992-95): АЗІРНЕМСЯ, АСЭНСУЕМ

Перапынак паміж першынствамі краіны па футболе дазволіў падсумаваць рахункі. Прапануем вашай увазе асабісты сьпіс-баланс гарадзенскага "Нёмана"

С.Гурэнка	99	2+7	Ю.Данілевіч	16	-
В.Юйко	98	5+14	А.Знак	15	-
Д.Траско	95	4+2	Д.Дрожжа	11	1+0
П.Бацюта	92	12+9	М.Грышын	9	-9
А.Жылюк	92	0+1	В.Саладоўнікаў	7	-
Г.Мардас	85	4+4	Д.Барысейка	7	-
М.Белезяка	83	4+11	А.Валавік	5	-
С.Кукалёвіч	78	5+5	С.Адамовіч	3	-
А.Сысоеў	78	2+3	С.Багунцкі	3	-
І.Петрашэвіч	60	0+2	А.Вярбіцкі	3	-
Ю.Мазурчык	55	20+5	У.Касюк	3	-
А.Рыбак	55	-58	Д.Чарноцкі	2	1+0
Ю.Сьвіркоў	46	-44	А.Гарыслаўскі	2	-
С.Кароза	43	10+5	Д.Козіч	2	-
А.Драчылоўскі	43	3+3	В.Някрэвіч	2	-
Я.Савань	41	8+4	Г.Саваш	2	-1
А.Савіцкі	40	6+0	І.Быстрыцкі	1	-
А.Крыванос	39	4+2	А.Гусак	1	-
С.Саладоўнікаў	36	17+6	А.Коцін	1	-
П.Пузына	30	2+2	І.Панцёхоў	1	-
С.Мірошкін	27	-	С.Парфёныч	1	-
С.Пальяновіч	26	-	В.Столік	1	-
В.Капэўнік	24	-	В.Суліцэнка	1	-
С.Сахарэвіч	22	-			

Табліца адлюстроўвае індывідуальныя паказчыкі гульцоў "Нёмана" за чатыры нацыянальныя чэмпіянаты. Першая лічба пасьля прозьвішча - колькасць праведзеных гульняў, далей - колькасць галоў і галявых перадачаў (у брамнікаў прапушчаных мячоў). Усяго гонар першай каманды горада абаранялі 47 футбалістаў. Лепшым снайперам застаецца Юры Мазурчык, асістэнтам - Віктар Юйко. Апошні, зважа-

ючы на ад'езд Гурэнкі, мае ўсе шанцы першым згуляць сотую гульню на выпэйшым узроўні. Аб'ектыўныя лічбы яскрава "высвечваюць" высокі каэфіцыент выніковасці С.Саладоўнікава, С.Карозы і нягэласыць апорных хаўбекаў Д.Траско, І.Петрашэвіча. Сярод абаронцаў варта вылучыць Генадзя Мардаса - бадай што самага стабільнага гульца клубу.

Уладзімер ХІЛЬМАНОВІЧ.

УСЯ СПРАВА Ё

У адрозьненні ад "Нёмана", які праваліў сезон, асабліва яго другую палову, футбалісты лідэрага "Абутніка" скончылі сезон з добрым настроем. У чым прычына такой паспяховай гульні лідэраў футбалістаў? Аб гэтым мы запыталі прэзідэнта "Абутніка" спадара Прохарава.

- Уся справа ў тым, што пасля таго, як з каманды пайшлі Макаранка, Бурнос і шэраг іншых вядучых футбалістаў, ролю

ХАРАКТАРЫ

лідараў узялі на сябе астатнія гульцы. Напрыклад, выдатна замяніў Бурноса ў варотах Максім Лычоў. Згубіўшы штосьці ў індывідуальным майстэрстве, мы выйгралі ў арганізацыі гульні. І ўвогуле, хлопцы праявілі характар - адсюль і вынік.

Што ж, пажадем абутнікам і ў наступным сезоне радаваць сваіх заўзятараў.

Вітаўт РУДНІК.

НОВЫЯ СПАДКАЕМНІЦЫ КОРБУТ

У Менску адбыўся розыгрыш Кубка і чэмпіяната краіны па спартыўнай гімнастыцы. У старэйшай узроставай групе (сярод майстроў спорту) першыя два месцы ў агульным заліку занялі гарадзенскія дзяўчаты - Сьвета Тарасевіч і Лена Саўко. Справядлівасці дзеля адзначым, што ў спаборніцтвах ня бралі ўдзел мацнейшыя гімнасткі Беларусі.

Х.Х.

ХАТНЯЙ ГАСПАДЫНІ

ПРЫГАТАВАНЬНЕ ВІНАЎ

Пры браджэнні тэмпература ў бутэлі палімаецца на 8-10 градусаў. Пераграванне небяспечнае для вінных дражджэй, таму бутэль неабходна ставіць у прахалоднае месца (склеп), каб тэмпература ў ёй была 18-20 градусаў і ня болей 25 градусаў. Праз 3-4 дні браджэнне слабее. У гэты час уносяць другую частку цукру, таксама разведзенага ў вадзе, а праз 7-8 дзён - астатнюю частку цукру. Цяпер, калі браджэнне праходзіць павольна, бутэль заносіць у памяшканне з тэмпературай 20-25 градусаў, каб палепшыць браджэнне. Неабходна, каб пры кожным дабаўленьні ўвесць цукар перабраджіў. Браджэнне спыняецца праз 14-20 дзён. Вуглекіслы газ больш не выдзяляецца, дражджы апускаюцца на дно, і віно ў верхніх слаях пачынае сыяцца. У гэты час яго аддзяляюць ад дражджэй.

Віно зліваюць у чыстую бутэль з дапамогай сифону і назіраюць, каб у яе ня трапілі дражджы. Пасуд запаўняюць даверху так, каб пры закрыцці корак поўнасьцю выпясыў паветра. Застаўшася густую масу з дражджамі можна зліць у палатняны мяшок і даць сыячцы віну. Пэралітае ў бутэль віно ставяць ў склеп на 3-4 тыдні для асьвятленьня. За гэты час трапіўшыя пры пераліванні дражджы асядуць на дно. Віно зноў пераліваюць сифонам у чыстую бутэль, а з яе праз 3-4 тыдні разліваюць у бутэлькі. Пры жаданні зрабіць віно салодкім да яго дадаюць цукровы сіроп, прыгатаваны з якага меншай колькасцю вады (800г. цукру на 200г. вады). Сіроп дадаюць у віно па смаку

ШЧУЧЫН АПЯРЭДЗІЎ МЕНШЧЫНУ

На мінулым тыдні ў Раўбічах скончыліся рэспубліканскія спаборніцтвы па тэхніцы пешаходнага турызму. Гарадзеншчыну прадстаўлялі юныя турысты з Шчучынскага раёну, якія на працягу года былі лепшымі ў вобласці. На жаль, старт на больш высокім узроўні аказаўся няўдалым - нашыя хлопцы і дзяўчаты занялі перадапошняе, шостае месца, апярэдзіўшы толькі турыстаў з Менскай вобласці.

Вітаўт РУДНІК.

(40-60г. на 1л.). Пасля гэтага віно разліваюць у бутэлькі. Даданне цукру можа выклікаць браджэнне віна. Каб гэтага не адбылося, падсалоджанае віно пастэрызуюць. Бутэлькі напаяюць так, каб паміж коракам і віном засталася паветра 2-2,5см., корак прымацоўваюць да бутэлькі дротам і прагравяюць бутэлькі ў вадзе пры тэмпературы 65 градусаў 20 хвілін. Потым корак размацоўваюць.

Пастэрызаванае віно лепш захоўваецца, і ў ім хутчэй праходзіць працэс старэння, яно хутчэй паспявае, паляпшаецца яго смак. Бутэлькі з віном лепш захоўваць лежачы, каб корак увесь час заставаўся вільготным, інакш унутр пападзе паветра. З мэтай паляпшэння віна яго вытрымліваюць. Для розных гатункаў вінаў час вытрымкі розны. Некаторыя віны поўнасьцю гатовыя ўжо праз 8-12 месяцаў, а пры далейшай вытрымцы пачынаюць губляць сваю якасць, але ёсць і такія, якія трэба вытрымліваць ад 2 да 10 гадоў і болей, і смак іх паляпшаецца. Добра вытрыманае старое пладовае віно вельмі смачнае. Віны лепш за ўсё вырабляць з сумесі сокаў. Пры змешчванні сокаў паляпшаецца колер і водар віна. У большасці вінаў пажадана дадаваць у невялікай колькасці сок рабіны альбо грушы, якія змяшчаюць у сабе шмат дубільных рэчываў, дзякуючы чаму віны лепш асьвятляюцца і набываюць некаторую аскамістасць. Аднак вырабляць віны з сумесі сокаў значна цяжэй, чым з аднаго соку.

БУКЛЕТ М.БАГДАНОВІЧУ.

Упраўленне культуры і друку гарадзенскага аблвыканкаму сумесна з музеем імя Максіма Багдановіча ў Горадні выпусцілі буклет, прысьвечаны знакамётаму нашаму паэту.

Буклет складаецца з пасьці старонак. Адкрываецца ён невялікім уступам, напісаным у свой час Антонам Луцкевічам. На другой і трэцяй старонцы буклету партрэт і невялікі жыццёвы нарыс аб лёсе паэта.

Фотаздымкі і тэкст да выдання падрыхтавалі адпаведна Л.Даўгела і А.Чобат.

Г.А.

КАРЫСНЫЯ ПАРАДЫ

Прывабна чырванеець трускалкі і суніцы, хутка паспеюць вішні і маліна. Сам час паклапаціцца аб прыгатаванні варэння, кампотаў ці сокаў на зімовы час. Прапануем шануюным чытачам некалькі рэцэптаў.

СУНІЦЫ ЛЯСНЫЯ.

Узяць 1 фунт буйных суніц, сабраных у добрую пагоду, палажыць на блюда, апырскаць сьпірта, пасыпаць 1/2 фунта цукту і паставіць на цэлую ноч у халоднае месца (халадзільнік, склеп).

На другі дзень прыгатаваць сіроп з 1 1/2 фунта цукру і шклянкі вады, пракіпаціць, усыпаць ягады і варыць як звычайнае варэнне.

1 фунт - прыблізна 400 грамаў.

МАЛІНА ЛЯСНАЯ.

Сабраць буйную, ня надта пераспелую маліну, палажыць ягады на блюда. На 1 фунт ягад узяць 1 1/2 фунта цукру, чаць-вёртую частку стаўчы і пасыпаць ягады, паставіць на ноч у халоднае месца. На другі дзень прыгатаваць сіроп з рэшты цукру і 1 шклянкі вады і заліць астылым сіропам ягады на 3 гадзіны. Варыць як звычайна.

ТРУСКАЛКІ.

Прыгатаваць як маліну. На 1 фунт ягад 1 шклянкі вады і 2 фунта цукру. Сіроп пракіпаціць, усыпаць ягады і варыць, кожны раз адстаўляць тазік і здымаць пенку. Даварваць на малым агні, пакуль сіроп не пачне перацягвацца перапонкай.

ЯГАДЫ БЯЗ ЦУКРУ Ў БУТЭЛЬКАХ.

Суніцы, маліну, агрэст, вішню, чарэшню, брусніцы, журавіны і другія ягады перабярыць, прамыйце і адцадзіце. Пракіпаціце чыстыя бутэлькі і запоўніце іх ягадамі. Прыкрыйце іх (негерметычна) коркамі і паставіце ў посуд з вадой, на дно якога пакладзена драўляная рапботка, або анучка, складзеная ў некалькі разоў. Вады ў посуд наліць на 3/4 вышыні бутэлькі, накрыць і кіпяціць 20 хвілін. Пасля выцягніце бутэлькі на стол або дошку, шчыльна закрыйце, моцна абвясце шпатам, астудзіце. Коркі заліце парафінам або сургучом. Зімою з такіх ягад можна прыгатаваць кісель, кампот, желе.

Іван ДЗЯДОК.

"ПАГОНЯ"

Рэдактар М.МАРКЕВІЧ.

Адказны сакратар Дз.Ціпіцын.

Стыль-рэдактар Ю.Гумянюк.

Заснавальнік:

культурна-асветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.

Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.

E-mail: dimos@pagonia.belpakgrodno.by

Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.

Пры перадруку спасылка абавязкова. Рэдакцыя не нясе адказнасці за змест размешчанай у газеце рэкламы. Індэкс 63124.

Фотанабор, афсетны друк.

Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў, 4.

Заказ 3053

Наклад 8936 паасобнікі.

Нумар падпісаны да друку 6.07.95, у 16.00